

נך נצחו 1,000 ילדים את פקח העידייה הקטוח

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 344

פנינים לפרשת כי תצא

שמעתי מפי הגאון רבי צבי הירש פרבר זצ"ל, שנסע פעם ברכבת עם מרן הגר"ח מבריסק, ובתוך כך נכנס לשם יהודי זקן. שאל אותו הגר"ח מהיכן הוא מגיע, והשיב הזקן שהוא חוזר עכשיו מקאצק, והסתופף שם בצל כ"ק האדמו"ר מקאצק זצ"ל, וביקשו הגר"ח שיחזור על איזה דבר תורה ששמע מפי רבו

פנינים יקרות על עבודת חודש אלול, מראב"ד העדה החרדית, מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליטי"א

אם יישר מהקשיים בדרכו ויעזוב ח"ו את עבודת ה', או שיתגבר ויבין שכל הקשיים הם ניסיון מאת ה' כדי להרבות שכרו ולהיטיב לו כשיתגבר ויעמוד בניסיון, שאז יתכפרו לו עוונותיו, ושכר רב יהא מוכן לו לחיי נצח.

והגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל נשאל פעם, מדוע היצר הרע מבלבל את הצדיקים ובעלי תשובה במחשבות זרות, דווקא בשעה שהם מתאמצים להתגבר, והרי הם כבר נמצאים במעלה עליונה, והשיב שאין זה מוכיח על שפלות אלא על גדלות, כי אם היצר הרע

שמעתי מפי הגאון רבי צבי הירש פרבר זצ"ל, שנסע פעם ברכבת עם מרן הגר"ח מבריסק, ובתוך כך נכנס לשם יהודי זקן. שאל אותו הגר"ח מהיכן הוא מגיע, והשיב הזקן שהוא חוזר עכשיו מקאצק, והסתופף שם בצל כ"ק האדמו"ר מקאצק זצ"ל, וביקשו הגר"ח שיחזור על איזה דבר תורה ששמע מפי רבו. השיב הזקן: "הרבי ביאר מה שדרשו חז"ל (פסחים כב): "את ה' אלוךך תירא' לרבות תלמידי חכמים", שגם תלמידי חכמים צריכים ליראה את ה', שהלא יש תלמידי חכמים שמדמים שאין צריך להזהיר אותם על יראת שמים, אך באמת אין הדבר כן, אלא גם הם צריכים לעמוד להכניס בליבם פחד ה' ויראת שמים".

הגר"ח התפעל ושמה מאוד לשמוע את הדברים, ולא פסק בכל משך הנסיעה לקלס את הדברים, וחזר ואמר בערך בהרי לישנא: "אתם שומעים מה שהקאצק'ר אומר, גם ת"ח צריך יראת שמים. אוי כמה הוא צודק, גם תלמידי חכמים צריכים הרבה עמל כדי להשיג יראת שמים..."

מדוע היצר הרע מבלבל את הצדיקים ובעלי תשובה במחשבות זרות, דווקא בשעה שהם מתאמצים להתגבר, הנה מצוי לפעמים שדווקא בשעה שהאדם מתחיל בעסק התשובה, [בעזיבת החטא או בהרהורי תשובה], נערמים עליו קשיים שונים מבית ומחוץ, בגשמיות או ברוחניות, ויש לדעת שזהו ניסיון לאדם

מתעקש להחטיא אותו זהו סימן טוב שהאדם הולך בדרך הנכונה, ודווקא משום זה היצר הרע רוצה להפילו.

הצעת הקדוש ה'חפץ חיים' זצ"ל, באסיפת גדולי רבנים וראשי ישיבות בליטא

באסיפת גדולי רבנים וראשי ישיבות בליטא, הציע הקדוש החפץ חיים זצ"ל, שכל אחד מהרבנים יחתום על קול קורא להיזהר מלשון הרע, והיה כתוב בו שאיסור לשון הרע הוא חמור כאיסור חזיר, אמנם מורן הגר"ח זצ"ל שישב לצד ה'חפץ חיים' העיר, שאם ישווא איסור לשון הרע לאיסור אכילת חזיר, עלול הדבר לגרום להיפך, שכשם שמזולזלים באיסור לשון הרע כך גם יזולזלו באיסור חזיר, [ועל דרך מה שמבואר בשערי תשובה (שער א, ל"ח), שהמזולזל באיסור קל סופו לזלזל באיסורים חמורים יותר], ולכן לבסוף נמנעו מלחתום.

המשגיח דפוניבו', הגה"צ רבי יחזקאל לווינשטיין זצ"ל, היה מתאונן על כך שבכוללים אין תפילה בכולל

המשגיח דפוניבו' הגה"צ רבי יחזקאל לווינשטיין זצ"ל, היה מתאונן על כך שבכוללים אין תפילה בכולל, שהלא התפילה היא המפתח להצלחה בתורה, ואיך אפשר להזניח את התפילה בכוונה כראוי, ולכן היה מבקש מאברכים שיבואו להתפלל בישיבה, שהתפילה בישיבה היא תפילה מסוג אחר.

וכן זכורני שבשעה שיסד הגרא"א דסלר זצ"ל כולל בגייטסהד, דרש שיהיה בכולל בית הכנסת לתפילה, שהרי התורה והתפילה קשורים זה בזה, וכן גם מו"ר הגה"צ רבי משה שניידער זצ"ל, כשפתח כולל הזהיר את האברכים שיתפללו רק בישיבה שהוא מקום תורה, ובדומה לזה מו"ר הגה"צ רבי משה שניידער זצ"ל בשעה שיסד כולל, דרש שאברכי הכולל יתפללו בכולל.

מעלת חידושי תורה בימים אלו

והנה הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל כתב, שכיון שבחודש אלול ועשי"ת אנו קרובים לקב"ה, הרי הזמן מסוגל מאוד ללמוד ולהבין ולחדש בתורה חידושי תורה אמיתיים, וכן מובא בשם המשגיח דמיר הגאון רבי ירוחם זצ"ל, שבקלם הקפידו בחודש אלול להשתדל לחדש חידושי תורה.

וטעם הדבר יש לומר, דבזוה"ק (הקדמת בראשית י"ב ע"ב) מבואר שהקב"ה מתפאר ושמוח במי שמחדש חידושי תורה, ונוטל כל תיבה ותיבה שחידש, ומנשק לה ומועטר אותה ובונה ממנה עולם חדש בפני עצמו. ולכן אם זוכה האדם לחדש חידושי תורה לפני יום הדין,

ראוי לנו לנהוג בחודש אלול כמו בימי ספירת העומר, שהם ימי הכנה לקבלת התורה

כתב החיד"א בספרו עבודת הקודש וז"ל: "זמן תשובה לכל הוא בחודש המקודש הזה, ויזהר לפשפש במעשיו. טוב וישר שבכל לילה קודם שישן, טרם אמירת וידוי, יפשפש ויחפש בדרכיו ובמעשיו באותו יום, ויתוודה וישוב. וכן יעשה מר"ח אלול עד יוה"כ, כי צריך לעשות כן כל ימיו בכל לילה, כמעשה הצדיקים קראו בשמותם מארי דחושבנא, ולפחות כה יעשה במי ימים הנוראים", ע"כ.

ומבואר בדברי רבותינו ז"ל, שבחודש אלול ראוי לכל אחד לערוך חשבון הנפש בכל לילה טרם שנתו, לבדוק עצמו בכל מעשיו שבמשך היום כולו. ובאמת ראוי לנו לנהוג בחודש אלול כמו בימי ספירת העומר שהם ימי הכנה לקבלת התורה, וסופרים בהם בכל יום כמה ימים עברנו כדי שנתבונן מה כבר עשינו ומה עוד נשאר לנו לתקן, וכך גם בחודש אלול שהוא חודש הכנה לימי הדין, ראוי לכל אחד לספור כל יום מחודש אלול בפנ"ע, ולחשוב מה כבר עשה בכל הימים האלו שעברו בחודש אלול, ומה נשאר לו לתקן עד ראש השנה הבעל"ט.

עבירות קלות - אין האדם רגיל לשוב עליהן בתשובה

הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל, היה מעורר בחודש אלול ועשי"ת, שרבים מדמים שעיקר עבודת התשובה בחודש אלול היא על עבירות חמורות, אך שוכחים לשוב בתשובה על מצוות קלות שאדם דש בעקביו, שהרי במצוות קלות מצוי מאוד המכשול, והאדם אינו שם ליבו כמה נכשלים בשנה אחת בעבירות קלות.

ועוד יש להוסיף, שהמכשול בעבירות קלות אינו רק בעצם הדבר שרגילים להיכשל בהם יותר, אלא המכשול הוא גם בעצם מעשה התשובה, שבעבירות חמורות האדם רגיל לשוב בתשובה מאחר שידע שמרד בקב"ה, וכמו כן תשובתו מתקבלת, כיון שנכנע ומבין שחטא, אבל בעבירות קלות אין האדם רגיל לשוב עליהן בתשובה, וגם אם מכיר שחטא וחוזר בתשובה ומתוודה, מ"מ מצוי שאינו נכנע לקב"ה כראוי, ואינו מבין את גודל אשמתו, שחטא ומרד במלכו של עולם כפשוטו, וחסר לו בעיקר התשובה.

המשך בעמוד 31

גליון 'לקראת שבת' יו"ל בחסות
'אמונה וחסד' דפוס וכריייה בע"מ 02-6715501
זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
לעי"נ הרה"ח בנימין ב"ר דוד צבי רוזנטל זצ"ל
נלב"ע ר"ח אב תשע"ו

עברו 30 יום, והוא עדיין לא נושע. הבחור ניגש לרבי ושאל: "הייתכן?, אני עמדתי בחלק שלי, הרבי אמר שבקרוב אני אהיה חתן, וכבר עבר חודש!". "אתה צודק", אמר לו הרב ואזנר, "אתה עמדת בחלק שלך בצורה מעוררת השתאות, ואני את החלק שלי עדיין לא קיימתי, אבל..."

מי ששימש עשרות שנים כמשגיח של ישיבת 'חכמי לובלין', הרה"ח רבי חיים אברהם ויזל שליט"א, עם צרור סיפורים על הנהגתו הפלאית של מרן בעל 'שבט הלוי', רבי שמואל הלוי ואזנר זיע"א, בראשות הישיבה

אליעזר (לייזר) רוט

לפני כשבועיים לקראת תחילת זמן 'אלול', ופתיחתה של שנת לימודים חדשה בעולם הישיבה, הבאנו כאן ב'לקראת שבת' את השיחה עם אחד מוותיקי המשגיחים, הגה"ח רבי חיים אברהם ויזל שליט"א, ששימש במשך עשרות שנים כמשגיח בישיבת חכמי לובלין, והיה מתלמידי הישיבה בעצמו.

אנו מביאים כאן את החלק השני של השיחה.

כתלמידו של רבינו בעל 'שבט הלוי' הגר"ש ואזנר זצ"ל, וכמי שעסק רבות בשנים בעבודת החינוך, תחת שרביט הנהגתו של רבינו זצ"ל, זכה הרב ויזל לשמוע ולראות אינספור סיפורים, עובדות, אמרות טהורות והדרכות, מאת קודש הקודשים, רבינו בעל ה'שבט הלוי' זיע"א. הפעם ביקשנו ממנו לספר ולהסביר כיצד תפס רבינו זצ"ל, את המושג 'ישיבה'. הרב ויזל נאות להשיב לנו, ותיבל את תשובתו בסיפורים ועובדות נפלאות:

"במשך השנים שבהן זכיתי לפעול, לצדו של מרן פוסק הדור זצ"ל כמשגיח בישיבה שבראשותו", הוא מספר, "היתה לי הזכות ללמוד ממנו הרבה מאוד הנהגות ובכלל, לקבל ממנו את כל צורת ההסתכלות שהיתה לו על המושג 'ישיבה'.

"הרי מה זו ישיבה? מקום שבאים אליו בבוקר, מתפללים, אוכלים, לומדים כמה שעות, ושוב אוכלים, מתפללים ולומדים, ולאחר מכן חוזרים הביתה? או שאולי נאמר שישביה זה מקום שאמור לחנך בחורים, ולהקנות להם כלים וידע איך ללמוד גמרא בכוחות עצמם? "לא ולא! אצל מרן בעל 'שבט הלוי' זצ"ל, ישיבה היתה כור היתוך. זה היה מקום שאתה מגיע אליו בראש חודש חשוון עם תחילת הזמן, ויוצא ממנו רק חמישה חודשים אחר, בראש חודש ניסן.

"לנסוע לשבת הביתה? בשביל מה? מה יש לך לחפש בבית? הישיבה היא הבית שלך! בבין הזמנים מבקרים את ההורים והמשפחה. לנסוע לחנוכה או לפורים הביתה? זה ממש מיותר. הרי יש ישיבה, בשביל מה צריכים לנסוע הביתה?

"בימינו זה נשמע קיצוני מאוד, ואני חייב להודות שגם מרן זצ"ל ריכך מאוד את הגישה שלו בנושא הזה במשך השנים.

"כשאני למדתי בישיבה, זה היה עד שנת תש"מ, כלומר לפני 42 שנה, מי שרצה לנסוע הביתה לשבת, היה צריך לבקש רשות מהרב

ואזנר בעצמו. עכשיו, לגשת לרב ואזנר, זה לא היה עניין של מה בכך. היתה לנו יראת כבוד עצומה כלפיו. הרגשנו שזה עוול לבזוז דקה או שתיים מזמנו היקר, רק כדי לקבל שבת חופשה. אז מה שקרה זה שעד שהבחור ביקש בכלל לצאת לשבת, הוא 'התבשל' בתוך המיץ של עצמו במשך כמה ימים, ובדרך כלל היה מוותר על הרעיון ונשאר בישיבה.

"אז היינו נוסעים הביתה פעם אחת במשך זמן חורף באישור, ועוד פעם אחת היו בחורים שהיו מתגנבים ונוסעים בחשאי, בתקווה שאף אחד לא ישים לב... הנהלת הישיבה העלימה עין, כל עוד זה באמת היה רק לעיתים נדירות, אבל רוב הזמן היינו בישיבה ולא יצאנו ממנה.

"לעומת זאת, כשאני חזרתי לישיבה 11 שנים מאוחר יותר, והפעם כמשגיח, המצב כבר היה שונה. מרן זצ"ל היה הרבה יותר מרוכך בנושא. כלומר, ההשקפה שלו עדיין נשארה כשהיתה, שבחור צריך להיות בישיבה ולא לצאת ממנה. אבל הוא הבין שבדור הנוכחי זה קשה מאוד לדרוש דבר כזה מהבחורים, ולכן הגישה היתה יותר מרוככת, ואת האישור לצאת כבר היו מבקשים ממני או מאיש צוות אחר, ולא מהרב ואזנר עצמו.

"ואם דיברנו על 'כור היתוך', כדאי שנבהיר איך כור ההיתוך הזה היה צריך להיות, על פי ההשקפה שלו:

"יש הרבה מאוד דרכים לדרג בחורים, מי יותר טוב ומי פחות טוב.

אחד יותר ירא שמים, השני לומד יותר בהתמדה, השלישי יש לי גינונים עדינים של בן ישיבה והרביעי יש לו זיכרון נפלא והוא ממש בקי בכל המסכתות שלמד עד כה. יש בחור שממש משתפך בתפילה בצורה מעוררת השתאות, ויש בחור שתמיד, אבל תמיד, שמח לעזור לחברים, ומשתדל מאוד להימנע מלפגוע בהם.

"כל המעלות הללו חשובות מאוד, וכמובן שהן מוסיפות המון לאישיות של החבור ולהערכה של האנשים אליו, אבל אצל הרב ואזנר היה דבר אחד שהיה חזק יותר מהכל: בחור שקם לפנות בוקר, משתתף ב'סדר פאר-טאגס' לפני התפילה, ונמצא בישיבה בתפילת שחרית כל יום - זה החבור המיוחד ביותר. זה הבסיס, הקו האדום, בלי להיכנס להגדרה הזאת של 'בחור שנמצא כל יום בתפילה', וביתר שאת מי שנמצא בסדר 'פאר-טאגס', לא היית נכנס בכלל לרשימת הדירוג שלו..."

"ואכן הלימוד בסדר שלפני תפילת שחרית, היה ממש עיקר היום אצלנו בישיבה. כשאני למדתי בישיבה, היינו קמים כל בוקר בשעה ארבע ורבע בערך, ובשעה 4:30 בית המדרש כבר היה מלא מפה לפה! הרבי עצמו היה מגיע לסייר מדי פעם בבית המדרש, בארבע וחצי או ברבע לחמש, וכשהוא היה רואה שהבחורים כבר היו יושבים ולומדים, פניו היו קורנות מנחת. לא יכולת לראותו שמח יותר, מהזמן שבו הוא ראה את תלמידיו היקרים כשהם משכימים קום ללמוד לפני התפילה. זה היה אצלו הדבר הכי חשוב.

"אבל כמו הנושא הקודם, גם בחלק הזה של השכמת הבוקר, היה תהליך של 'ירידת הדורות'. כשהיית המשגיח בישיבה, זה כבר התאחר בשעה ורבע. בחמש וחצי היינו מעירים את הבחורים והסדר היה מתחיל בשעה רבע לשש.

"בעניין זה אציין לשבח את התוכנית 'דרשו בוקר', שהיא אחת מתוכניות 'בני הישיבות' של ארגון 'דרשו'. באו אלי מ'דרשו', והודיעו לי ש'דרשו' מקבל על עצמו לממן מלגות כספיות לבחורים, שילמדו לפנות בוקר וגם יבחנו על כך מדי שבוע. ואכן, זה עזר לנו מאוד לעצב את סדר היום בישיבה, ומרן זצ"ל הוקיר על כך טובה ל'דרשו' עד מאוד, ולא הסתיר את ההערכה שלו הן לארגון והן לנשיא רבי דוד הושפטטר שליט"א, אותו כינה 'ידידי ידיד נפשי, מוריני הרב רבי דוד הושפטטר'... גם מנהלי 'דרשו' האחרים ידעו שיש להם תמיד דלת פתוחה אצל מרן זצ"ל, שהיה מחבב אותם ומקרב אותם מאוד, לא רק בגלל עידוד הלימוד לפנות בוקר, אלא בכלל כל העניין של קידום לימוד ההלכה בתוכניות השונות, היה יקר וחשוב מאוד בעיניו".

הרבי אמר לו: "לך תגיד למשגיח שאני רוצה לדבר איתו"

בהקשר זה של השכמת הבוקר, אני רוצה לציין דבר נורא: היה לו, לרבינו זיע"א עיקרון מאוד מאוד חשוב: לא זורקים בחור מהישיבה! אם לא מדובר במקרה של בחור שממש משפיע לרעה על כל הסביבה, לא זורקים, מתמודדים איתו בתוך הישיבה, למרות הקושי ועל אף שזה בכלל לא קל.

אבל על דבר אחד הוא כן סבר שבגינו צריכים להרחיק בחור מהישיבה, ולשלוח אותו שיחפש לעצמו מסגרת אחרת: מי שלא מגיע לתפילה בישיבה!

היה לנו בחור בישיבה, הוא כבר היה בגיל 21, רוב החברים שלו כבר התחתנו, והוא הרשה לעצמו לחגוג בלילות. הוא היה מקהיל קהילות ברבים בשעות הלילה, וגם לאחר שרוב הבחורים כבר פנו לישון, הוא המשיך בשלו, וניצל את העובדה שהוא כבר 'קיבוץ-בחור', וקשה להעיר לו ולומר לו מה לעשות.

"ומה קורה למי שהולך לישון בשתיים בלילה? הוא קם ב-12 בצהריים, או ב-11... עד שהוא מתגרד מהמיטה והולך להתפלל, זה כבר צהריים, והוא מתחיל את הישיבה רק בסדר בקיאות. "אמרת לי: 'בחור יקר, אני לא יכול לאפשר לך להמשיך להתנהג ככה, כי אתה גורם להתרופפות של כל המסגרת הישיביתית. לכן, או שתשפר את התנהגותך, ותתחיל ללכת לישון מוקדם ולקום מוקדם, או שפשוט תחפש לעצמך ישיבה אחרת'.

"עברו כמה ימים ואפילו כמה שבועות, והמחזה חוזר על עצמו יום אחרי יום. הבחור לא מסוגל לפקוח עיניים לפני 12 בצהריים. משראתי שזה המצב, הודעתי לו חד משמעית, שאני דורש ממנו לארוז את החפצים ולעזוב את הישיבה.

"הוא לא היה טיפש, והוא אמר לי שהוא ייגש לרבי, הרב ואזנר זצ"ל, ויגיד לו שהמשגיח זרק אותו מהישיבה, דבר לא הגיוני בעליל, בהתחשב בעובדה שהוא בחור בשידוכים וצעד כזה דרסטי עלול להזיק לו מאוד.

"והוא אכן עשה כפי שהזהיר אותי, ניגש למרן זצ"ל, ו'הלשין' עלי. 'המשגיח רוצה לזרוק אותי מהישיבה'.

"הרב ואזנר שאל אותו על מה ולמה, והוא לא כיחד ממנו את האמת והודה שהוא קם מאוד מאוחר וזאת הסיבה. "השיב לו הרבי זצ"ל: 'אם אתה תקבל על עצמך לקום מוקדם, ולהיות נוכח בתפילה כל בוקר, אני מוכן לדבר עם המשגיח ולבקש ממנו שיוותר לך הפעם'.

"הבחור כמובן הסכים מיד לבקשה של הרבי, אבל הרבי אמר לו שזה לא מספיק: 'אני רוצה להרוויח עוד משהו... שגם תלך לישון מוקדם!'

"התשובה שלו היתה שהוא מאוד רוצה, אבל מאחר והוא כבר רגיל לישון בשעות אחרות, הוא לא יכול בתוך יום אחד להירדם בשעה 11 בלילה. זה מדי מוקדם. הוא יתאמץ מאוד לקום כבר למחרת לתפילה, אבל להירדם בלילה, הוא יירדם רק אחרי שהשעון הביולוגי שלו ישתנה, ומן הסתם זה ייקח כמה ימים.

"הרבי אמר לו: 'לך תגיד למשגיח שאני רוצה לדבר איתו, אבל עד שאני לא מדבר איתו, אתה לא חוזר לישיבה. רק אחרי שאדבר עם המשגיח והוא יאשר לך לחזור'.

"כמובן שאני קיבלתי עלי את הדין, מי אני שאתווכח עם הרבי? אם הוא מאמין לבחור ומוכן לתת לו עוד צ'אנס, זאת הישיבה שלו! "כל בוקר, כשאמרו את 'שירת הים', היה הרבי מטייל ברחבי בית המדרש, הוא היה עושה תנועות נמרצות עם הידיים, זה היה מחזה

הרבי עצמו היה מגיע לסייר מדי פעם בארבע בבוקר, כשהיה רואה שהבחורים כבר יושבים ולומדים, פניו היו קורנות מנחת. לא יכולת לראותו שמה יותר, מהזמן שבו הוא ראה את תלמידיו היקרים כשהם משכימים קום ללמוד לפני התפילה

"אבל אתה יודע, הרי יש בהלכה כלל, שכשביט דין פוסקים לאדם זמן הם נותנים לו 30 יום, ואם הוא לא ציית להם בתוך ה-30 יום, הם צריכים לתת לו 30 יום נוספים. אז גם לי מגיעים עוד 30 יום נוספים כדי לקיים את הצד שלי בעסקה!..."

"עברו עוד כמה ימים, עוד כמה שבועות, וביום ה-28 או ה-29 של החודש השני, הבחור התאסר!!!".

להידבק בראש הישיבה

"אבל עם כל היחס המיוחד שלו למושג 'ישיבה', הוא היה רואה את עיקר הישיבה בדמותו של מי שעומד בראש. "ומעשה שהיה כך היה: פעם נכנס אליו יהודי, והרבי שאל אותו: 'אצל מי למדת בבחרותך?', ענה לו היהודי שהוא למד בישיבת ויז'ניץ.

"לא שאלתי אותך באיזו ישיבה למדת", אמר לו הרב ואזנר, 'אלא אצל מי למדת?'

"היהודי לא הבין: מה זאת אומרת, הוא למד בישיבת ויז'ניץ, כלומר אצל כל מגידי השיעורים בישיבה והראש ישיבה וכו'.

"אמר לו הרב ואזנר: 'אני אגיד לך איך אתה צריך לענות לשאלה שלי. אתה למדת אצל הרבי מוויז'ניץ! הרבי מוויז'ניץ יש ישיבה שנקראת וויז'ניץ, ומי שלומד בה הוא תלמידו של הרבי מוויז'ניץ!..."

"הנושא הזה היה מאוד חשוב אצלו, כל בחור צריך שתהיה לו דמות של מי שעומד בראש הישיבה, בו הוא צריך להידבק, וממנו הוא צריך ללמוד תורה ויראה ומידות טובות. כי כדי להיקרא 'בן ישיבה', צריכים לשמור על סדרי הישיבה, ולהידבק בראש הישיבה!".

מאוד מיוחד. בזמן הזה הוא גם היה סוקר את התלמידים ובודק מי נמצא ומי לא נמצא.

"הוא הגיע למקום של אותו בחור, ראה שהוא אכן נמצא במקום ונהנה מאוד. למחרת שוב חזר הדבר על עצמו, אבל אחרי שלושה או ארבעה ימים הבחור נעדר.

"הרבי קרא לו, ושאל הכיצד? הרי הבטחת שתבוא בזמן. הבחור הסביר שזה לא ביום אחד וזה מאוד קשה, והוא מתאמץ מאוד, והרבי נתן לו צ'אנס נוסף, אבל למחרת הוא שוב נעדר..."

"באותו יום אמר לו הרבי: 'אני חושב שהמשיג צודק, כדאי שבאמת תחפש לעצמך ישיבה אחרת'. הבחור התחנן על נפשו ואמר שהוא בשידוכים, וזה ממש יזיק לו, והוא לא יוכל לשאת את הבושה ועוד ועוד. אבל הרבי אמר לו: 'אתה על עצמך לא חסת, ואתה רוצה שאנחנו נחוס עליך? אם אתה מצליח לשכנע את המשיג שייתן לך צ'אנס נוסף, בסדר גמור, אבל אני כבר לא יכול לעכב בעדו. אולי אתה באמת צריך למצוא לעצמך ישיבה, שבה לא מקפידים על כך שבחורים לתפילה בישיבה!..."

הבחורים בישיבה ידעו, שאם הם זקוקים לברכה...

ומידה טובה מרובה. הבחורים בישיבה ידעו שאם הם זקוקים לברכה מאוד מיוחדת מהרבי, אפשר לבקש מהרבי, כשבתמורה לכך שהבחור מתחייב לקום מוקדם יותר ממה שהיה רגיל עד כה, הרבי יבטיח לו ישועה הנצרכת לו. זה כמובן עבד פעם אחר פעם.

"זכורני שהיה פעם מעשה עם בחור כבן 24, שכדרכם של בחורים בגיל הזה, גם הוא כבר לא היה מקפיד להופיע בישיבה כל יום בתפילת שחרית, ואט אט הלכו הפעמים הללו והתמעטו עד שבכלל לא ראו אותו בשחרית בישיבה.

"היתה זו עת רצון, אני לא זוכר אם זה היה בחנוכה או בפורים או ביומא דחדוותא אחר... הבחור ניגש לרבי וביקש ממנו שיברך אותו שיזכה להקים בית נאמן בישראל בקרוב ממש, כי כבר כלתה נפשו מלחכות כל כך הרבה שנים עד שיבוא השידוך הנכון.

"הבחור לא היה טיפש, ובו במקום אמר שהוא מוכן להתחייב לקום ממחר בבוקר כל יום לשחרית בישיבה, אם הרבי מבטיח לו שהוא יתאסר בקרוב. הרבי חיך והסכים לעסקה..."

"למחרת בבוקר הבחור התייצב כמו חייל, ואחר כך כל יום הוא היה בא בזמן, עומד על מקומו כשהתחילו את התפילה.

"עברו 30 יום, והוא עדיין לא נושע. הבחור ניגש לרבי ושאל: 'הייתכן? אני עמדת בחלק שלי, כל יום אני עומד במקום שלי לפני שמתחילים להתפלל. הרבי אמר שבקרוב אני אהיה חתן, וכבר עבר חודש. הרי 'סתם הלואה לשלושים יום!..."

"הרבי התייחס לפנייה שלו ברצינות תהומית. 'אתה צודק', הוא אמר לו, 'אתה עמדת בחלק שלך בצורה מעוררת השתאות, ואני את החלק שלי עדיין לא קיימתי'.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל - dirshu@dirshu.co.il

והנה, הגיע בחור ורצה להתייעץ עם רבי חיים, וכיון שלא רצה שאשמע, רמז לי שאצא לרגע מהחדר. יצאתי והוא נכנס. כשהוא יצא נכנסתי בחזרה. רבי חיים שאל אותי בזה הלשון: "הוא גירש אותך? זה לא בסדר! אם הוא צריך אותי שיקרא לי החוצה. למה הוא מוציא אותך? זה לא דרך ארץ!..."

הגאון רבי שלמה לוונשטיין שליט"א, על אצילות מידותיו של מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל

"ואליו הוא נשא את נפשו" (דברים כ"ד, ט"ו)

לא אומרים לשני לצאת!

שח רבי מתתיהו שטיגל:

פעם למד מרן בחדר הלימוד שלו למעלה, וגם אני הייתי שם. היה זה בתקופה ששער החדר למעלה היה נשאר פתוח. רוב האנשים לא ידעו שהשער פתוח, והמטע שידעו ונכנסו לא הפריעו לו כל כך.

והנה, הגיע בחור ורצה להתייעץ איתו, ככל הנראה, על שידוך. וכיון שלא רצה שאשמע, רמז לי שאצא לרגע מהחדר. יצאתי והוא נכנס.

כשהוא יצא נכנסתי בחזרה.

רבי חיים שאל אותי בזה הלשון: "הוא גירש אותך? זה לא בסדר! אם הוא צריך אותי שיקרא לי החוצה. למה הוא מוציא אותך? זה לא דרך ארץ!..."

והוסיף על אתר ואמר: "כתוב בחז"ל, בסוף פרשת בהעלותך, שכשהקב"ה רצה להוכיח את אהרן ומרים על שדיברו במשה, אמר להם 'צאו שלשתכם', ואחר כך קרא לאהרן ולמרים והוכיח אותם: 'מדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה'. נשאלת השאלה: מדוע הוא לא הוציא רק את משה ודבר אל אהרן ומרים? התשובה: כי זו לא דרך ארץ! אם אתה רוצה להגיד למישהו משהו בשקט, לא אומרים לשני לצאת!..."

פעם אחרת ארע שיהודי מכובד הגיע לרבינו ונעמד לידו. הוא הסתכל עלי, והבנתי שלא נוח לו שאני יושב שם. קמתי לצאת, ורבי חיים קלט זאת ואמר לי: "אתה לא יוצא! אתה נשאר פה לשבת! אני אצא אליו".

"חס ושלום!", אמרתי מיד, "אני אצא!". ורבינו בשלו: "לא! בשום אופן לא! זו לא דרך ארץ!".

הוא קם ויצא לחדר השני ודיברו שם בשקט.

שאלתי אותו אחר כך: מה יעשה אדם שבה לאדם גדול להתייעץ, ועומד שם בן אדם, ולשואל לא נוח שהוא ישמע. להגיד לו לצאת - זו לא דרך ארץ, להגיד לגדול לצאת - זו ודאי לא דרך ארץ. אז מה הוא יעשה?

השיב: "שהשואל יגיד שיש לו לשאול משהו פרטי, בתקוה שההוא יבין לבד ויצא. ואם הוא לא יבין - אין מה לעשות. זו לא דרך ארץ להגיד לו לצאת!..."

Yaakov Nahumi/Flash90

משלוח המנות שהתקבל

שח נכדו, רבי יעקב ישראל קנייבסקי מעשה שארע עמו:

ליל פורים. הייתי עם הרב בלילה. הרב היה בשמחה, וראיתי שיש לו כוחות... אמרתי: בוא נפתח את הדלת, 'כל המושט יד', נכניס את כל מי שרוצה, לא בוררים, מכניסים. נשארה רבע שעה עד שהרב היה צריך ללכת לישון.

טוב. נכנסו אנשים. בסוף התור עמד יהודי תמהוני, והוא הביא לרב משלוח מנות...

אמרתי לו בעדינות וברגישות: "ממש תודה רבה לך, הרב לא צריך את זה. תיכנס, והרב יתן לך ברכה". איחלתי לו "שיהיה לך פורים שמח", וביקשתי שאת משלוח המנות יקח איתו בחזרה.

והנה אני מבחין שהרב נכנס לדריכות, זיהיתי מיד שאני בבעיה... כשהאיש יצא מהחדר, ולא היה אף אחד בחדר, העיר לי: "לא כך צריך להתנהג! יהודי מביא משלוח מנות צריך לקחת ממנו. תקרא לו!".

רצתי אחריו, הוא כבר היה במדרגות, ואמרתי לו שהרב קורא לו. הוא שב אל הרב, והרב לקח ממנו את משלוח המנות.

הגיע לחתונת הבחור כי הרי נפגע

סיפר לי נכדו של מרן:

בחור צעיר היה מסתובב בביתו של רבי חיים, וכל פעם היה פותח

פעם אחת, בעת שהיה עסוק בהעתקת ההערות, נכנס רבי חיים לחדר וראה אותו מעתיק. אמר לו בנועם: "אני מבקש שלא תעשה זאת שוב". אבל הלה לא שמע לבקשה, והמשיך להיכנס מדי פעם ולהעתיק הערות מתוך הספרים.

את הספרים של רבי חיים ומתחיל להעתיק את ההערות שכתב הרב. הרי בכל הספרים ישנן הערות בצדדים שמהן מוציאים אחר כך ספרים. לאותו בחור היתה פעם מחברת, וכל פעם העתיק עוד כמה הערות מספרי רבינו.

פעם אחת, בעת שהיה עסוק בהעתקת ההערות, נכנס רבי חיים לחדר וראה אותו מעתיק. אמר לו בנועם: "אני מבקש שלא תעשה זאת שוב".

אבל הלה לא שמע לבקשה, והמשיך להיכנס מדי פעם ולהעתיק הערות מתוך הספרים.

אחד מבני הבית שנועד לו הדבר, הרגיש שנעשה כאן עוול. הלך לבית הבחור, דפק בדלת ודרש ממנו שיביא לו את המחברת. מיד. נטל ממנו את המחברת והחריס אותה.

לא פחות ולא יותר, הבחור בא להתלונן לפני רבי חיים שלקחו לו את המחברת...

מה עשה רבי חיים?

מספר הנכד: מאז אותו מקרה התחיל רבי חיים לקרב אותו תכלית הקירוב, וכשסוף סוף התחתן, רבי חיים הגיע לחתונתו.

מדוע? כי הבחור נפגע...

רבינו עומד לימין האברכים מוסרי הנפש

כשרשת הכוללים 'ששכר באהליך' של רבי אלחנן ויסבורד נקלעה למצוקה כספית, נערכה אסיפת חיזוק בהשתתפות רבינו. אחד הנואמים סיפר, שהרב ויסבורד רצה לעורר את חומרת המצב ולרגש את התורמים, מה עשה? שלח צוות צילום שצילם את המקרר הריק בבתייהם של אברכי הכולל, אשר למרות המצב הדחוק, הם המשיכו ללמוד בהתמדה ובחשק רב.

אחד הבתים היה ביתו של אחד מגדולי המתמידים של הכולל. המצלמה תיעדה את הדירה הדלה והצנועה ואת המקרר הריק... כשיצאו מן הבית, רצה בעלת הבית אחרי הפמליה וניגשה לרבי אלחנן. הוא היה בטוח שהיא רוצה לתאר בפניו את מצבם הקשה. אך לא! היא אמרה לרב ויסבורד בהתרגשות רבה: "בעלי כל כך נהנה בכולל שלכם, הוא לומד ומתעלה. אבל מכיון שכבר כמה חודשים הוא לא קיבל את המילגה מהכולל שלכם, אין לו ברירה, והוא עומד לעבור לכולל אחר". ואז היא פרצה בבכי ואמרה: "תעשה לי טובה, תשפיע על בעלי שיישאר אצלכם בכולל. בעזרת ה' אנחנו נסתדר עם הפרנסה, אבל העיקר שהוא ימשיך להתעלות בתורה". רבינו שמע את הדברים ודמעות זלגו מעיניו...

(מתוך 'מתוק האור פניני רבי חיים')

"מדוע הוא לא הגיע לספר לי על כך כשזה קרה?"

רבינו היה מרבה להתפלל על צרות הדור. ה'אלוקי נצור' שלו היה לפעמים ארוך יותר מכל ה'שמונה עשרה', מרוב שהיה מתפלל על צרותיהם של כלל ישראל.

לפני שנים רבות נסע רבינו אל חותנו מרן הגרי"ש אלישיב. כשהגיע לביתו של מרן הגרי"ש, הגיע אברך ירושלמי וסיפר שהוא נשוי כבר עשר שנים, והוא רוצה לבקש ברכה להיפקד בבנים.

שאל אותו רבינו לשמו, והוא השיב. הוא המשיך לשוחח עמו קמעא, ובתוך הדברים הוא סיפר שכבר יש לו בת אחת, שנולדה שבע שנים אחרי החתונה, וכעת הוא מבקש שיוולדו לו עוד ילדים.

שאל אותו רבינו: "כבר יש לך בת אחת?", השיב האברך: "אכן כן". ורבינו ממשיך ושואל: "באמת יש לך ילדה?", "כן" - השיב האברך.

בדרך חזרה לבני ברק, שח רבינו בכאב: "כבר לאחר החתונה של אותו אברך, כאשר הוא לא זכה להיפקד בבנים, הוא הגיע אלי וביקש ברכה, ומאז אני מתפלל עליו בקביעות שלש פעמים ביום. כעת הוא מבשר לי לראשונה שהוא נפקד בבת. מדוע הוא לא הגיע לספר לי על כך כשזה קרה?"...

077-2222-666 או *4992

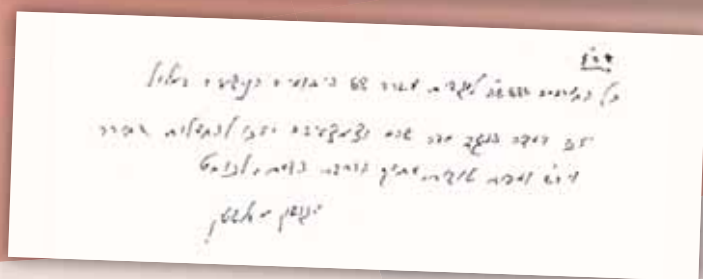
קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

אל תחמיצו את הברכה

של רשכבה"ג מרן רבנו ראש הישיבה הגר"ג אד

בכתיבת וחתירת יד

"כל התורמים 680 ש"ח למגבית
עבור 68 היתומים הנישאים באלול,

~ יזכו במידה כנגד מידה ~

שהם וצאצאיהם יזכו להתעלות
בתורה ויר"ש ומידות טובות
מתוך הרחבת הדעת, לכוח"ט"

לתרומות עבור 68 יתומים המתחננים
בחודש אלול - קרן מס' 10770

הכסף מתחלק בין כולם בשווה ולפי הצרכים - לפי הוראות הרבנים
המגבית עבור יתומים ואלו שבבחינת יתומים לפי פסקי הרבנים

68

יתומים מתחתנים
בחודש אלול

הנדירה לשטיין שליט"א קדשו

רשכבה"ג מרן שליט"א פותח את המגבית עבור 68 היתומים הנישאים בחודש אלול

בכל תרומה חובה לציין: עבור קרן 10770

1800-39-47-47

אגיד לך, מדוע אינך רוצה לסלוח להם, היות ואתה רוצה שתהיה עליהם קפידא, ואז הם ייענשו משמים, ואז מה יהיה, 'א ביסאלע נקמה'לה', זה לא טוב שמישהו ייענש בגללך. תעשה לעצמך טובה, תוציא את עצמך מהתמונה, הקב"ה מכיר את הכתובת שלהם טוב ממך! אתה תמחל להם בלב שלם ואל תסתבך בצרות!

מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל על הסליחה והמחילה

‘והוצא עליה שם רע’ (דברים כ"ב, י"ד)

מחלוקות וירושות, הם שני ידידים שלא יכולים להיפרד זה מזה. ככל שהירושה גדולה יותר, המחלוקת חריפה עוד יותר. בתים נהרסו, משפחות נפרדות, אחים שפכו דם בתולדות הירושות לדורותיהם. [מאז ומתמיד רב אהרן-ליב היה מתאונן על יהודים עשירים שצוברים כסף, כדי שילידים שלהם יהיה על מה לריב ולהתסק] הפעם, הריב על ירושה הגיע לחדרו של הרב שטינמן מכיוון אחר. ומועשה שהיה.

בעלי הון מהארץ ומארה"ב, ניהלו ויכוח חריף על ירושת נדל"ן וגם על סכום כסף ענק במזומן. הצדדים הבינו כי ההכרעה לא תבוא בקלות, והם החליטו שבינתיים, עד להכרעת בית הדין בעניין הירושה, ינחו את הכסף המזומן בגמ"ח, שלכל הפחות יעשה בכסף דבר מצווה. הם ביררו והגיעו לגמ"ח האמין ביותר בארץ הקודש, הפקידו בידיו את הכסף כדת וכדין.

מנהל הגמ"ח הנאמן על כל הצדדים, הבטיח וחתם כי ייתן את הכסף בבוא הזמן כשתוכרע ההכרעה ביניהם.

ומכאן ואילך מגיע סיפור הפרטים מפי מנהל הגמ"ח, שהינו תלמיד חכם מורם מעם מבעלי החסד הגדולים שבדור. הוא סיפר את מה שהתרחש מהרגע שקיבל את הכסף מידיהם:

היו ימים טובים. הסכום הגדול שהופקד סייע בידנו להלוות כספים ולהרנין לבבות במשך זמן רב. חלפו הימים, וביום לא בהיר, אחת הקבוצות שהחלה לאבד את הסבלנות, החליטה משום מה, לבקש ממני את חלקה בכסף המזומן שמופקד בגמ"ח.

תמהתי. כי הבקשה הייתה נוגדת את ההיגיון, את הסיכומים, ואת הוראת בית הדין. אבל כנראה שכאשר נכנסים למריבות ומחלוקת ההיגיון פורח בורח. סירבתי בהחלטיות. הם ניסו לשתף אותי בריב שלהם, ובשלב מסוים הודיעו חגיגית, כי אין לי זכות להחזיק יותר בכסף, ואז התחילו לאיים - שאם לא אתן להם את הכסף, הם יפנו לבית משפט לתבוע אותי, להלשין כי הגמ"ח ומנהליו מחזיקים כספים שלא כחוק, וגם ידאגו להזיק לי אישית ולגמ"ח - בארץ ובגולה. השבתי להם כי הנהלת הגמ"ח מתנהלת על פי כללי התורה,

ואינני מפחד ממעשיהם, ככל שירצו. הם כיוונו את כל הזעם שלהם לעברי, והטובה שעשיתי להם בשעתו, שהכנסתי את הפיקדון שלהם בגמ"ח, כבקשתם, התחילה לעלות לי ביקר.

הם ממושו את האיום שלהם, וברוע לב יצאו להלשין לבית משפט, הוציאו דיבתנו רעה. וגם דיברו עם תורמים בחו"ל (שמטגוררים סמוך אליהם בארה"ב), ושכנעו אותם שלא יתרכו ולא יפקידו כספים בגמ"ח הגדול שלנו. היה לי מר. חששתי מהעתיד של הגמ"ח. נסעתי ונכנסתי לספר לרב אהרן-ליב ולהתייעץ איתו, מה עלי לעשות.

מרן הכיר ושמוע היטב ואז ענה בהחלטיות: **"אינך צריך לפחד כי אתם נוהגים כשורה"**. פירטתי באוזניו חששות נוספים, וסיפרתי לו עוד, עד כמה הם כבר התחילו לכאורה להזיק לגמ"ח, אך הוא היה איתן בדעתו: **"אתה נוהג תמיד בישרות וכך גם עכשיו, אינך צריך לחשוש, הם לא יזיקו לכם כלום"**.

חלפו כמה שבועות, וימים ספורים לפני ראש השנה, הגעתי שוב למעונו בבני ברק.

האווירה הייתה רצינית, ראו על פניו כי יום הדין קרב. פחדתי להזכיר את הסיפור, כי ידעתי שכאב הלב שלו על רוע מעלליהם, יכול להיות להם לרועץ ביום הדין.

שאלתי את מרן בעניינים דחופים שונים. בשלב מסוים רב אהרן-ליב

הצלחת על תכולתה התהפכה על הרצפה, ובמקום נקוותה שלולית של מי מרק עם ירקות שלוקים ואטריות רכות... ראה אחד הבחורים, החליט למחול על כבודו, הלך להביא סמרטוט ומגב, בעוד כל השאר מסתכלים ולא מזיזים את אצבעם כדי לסייע...

שיחה מפי כ"ק אדמו"ר מ'תולדות משה' שליט"א,
על חשיבות ההסתכלות הנכונה, כתנאי בסיסי לצמיחה רוחנית

יוחנן וסרמן

"ובְעֶרְתָּ הָרַע מִקִּרְבְּךָ" (דברים כ"א, כ"א)

כחלק מהפעילות שעושה ארגון 'דרשו' בקרב בני הישיבות, באמצעות זרוע החיזוק שלו 'אחינו', שוחחנו עם כ"ק אדמו"ר מ'תולדות משה' שליט"א, שדיבר על החשיבות של 'בין אדם לחברו' בהיכלי הישיבות, והעניין שהזהירות בכבוד הזולת, ושאר ענייני בין אדם לחברו, הנחוצים לא רק מצד תיקון המידות, אלא גם כתנאי בסיס להצלחה בלימוד התורה.

מאחר והדברים טובים ונכונים לא רק לבני הנעורים, אלא לאנשים בכל הגילאים, איש איש במקומו ובמצבו, חשבנו להביא גם לפתחם של קוראי 'לקראת שבת' היקרים. הדברים נשמעו מפי האדמו"ר, והובאו עם שינוי עריכה קלים, לאחר תרגום ללשון הקודש:

מסופר שפעם בא יהודי נכבד ונשוא פנים אל מרנא החפץ חיים הקדוש זיע"א, והשיח את לבו שיש לו בן שהגיע לפרקו, בחור כליל המעלות בר אוריין ובר אבהן, ומחפשים לו עכשיו שידוך בהתאם.

נענה החפץ חיים ואמר לו: "הנה בביתי יש נערה בת טובים, חרוצה מאוד, היא עובדת ומנקה ומכבסת ומנהלת את כל משק הבית בחריצות יתירה, ובמיוחד היא התברכה במידות טובות וביראת שמים יוצאת דופן, ומעולם לא שמעו אותה מדברת לשון הרע חלילה. היש לך שידוך מוצלח מזה לבחור כליל המעלות???"

אותו יהודי נעלב עד עמקי נשמתו: "אני אומר לכם שהבן שלי הוא בחור כליל המעלות, ושהוא בא ממשפחה מאוד מכובדת ואתם מציעים לי עובדת ניקיון???"

אמר לו החפץ חיים: "אני אומר לך שהיא אינה מדברת לשון הרע, ואתה אומר שאתה מחפש נערה ממשפחה מכובדת???"

מסביר כ"ק האדמו"ר שליט"א: הסיפור הזה מקפל בתוכו את תמצית העניין של 'הסתכלות נכונה'. אותו יהודי נכבד ונשוא פנים מחפש לבן שלו שידוך טוב, הוא רוצה עבורו את הטוב ביותר, אבל הוא טועה לחשוב שהטוב ביותר נמצא במשפחה מכובדת או בנדוניה עם הרבה כסף. החפץ חיים בעיני הבדולח שלו ובשכלו הזך והישר, ידע ש'הטוב ביותר' עבור בחור כליל המעלות, זה להתחתן עם נערה פשוטה וחרוצה, יראת שמים ובעלת מידות טובות! כל

השאר לא חשוב...

החפץ חיים הקדוש לא היה רק בבחינת 'נאה דורש', אלא גם בבחינת 'נאה מקיים', שהרי הוא עצמו היה אחד מהעילויים של עולם הישיבות באותו דור, הוא למד בוולנא והציעו לו הצעות שכללו נדוניה גדולה ומשפחה נכבדת, עם נערות משכילות ומוצלחות, אבל כשהוא שמע ש'שלום בית' בבית אמו התערער, כי אביו החורג רוצה אותו כחתן לבתו, ואמו של החפץ חיים טענה שהוא יכול לקבל שידוך הרבה יותר מוצלח, נענה החפץ חיים על אתר, ואמר שהוא מוותר על הכל, ובלבד שלא תיפול קטטה בין אמו ובין בעלה...

לימים סיפר החפץ חיים עצמו, שהוא חשב שהוא מוותר ויתור גדול למען השלום ולמען אמו, אבל בפועל הוא זכה בזכייה עצומה, כי כל חבריו העילויים והמתמידים שאכן קיבלו שידוכים 'טובים', התחתנו עם בנות עשירים שהורגלו לחיי מותרות ותפנוקים, והבעלים שלהן נאלצו בהמשך לצאת ולשלוח ידם במסחר, כדי להעניק להן את מה שהורגלו לו, "ואילו רעיית", כך אמר החפץ חיים, "היא מסתפקת במה שיש ואינה מפונקת, יוצאת בעצמה לעבוד בחנות שפתחה כדי לפרנס אותי, וכך נתנה לי לשבת וללמוד ולכתוב את ספרי הרבים". "לולא דמסתפינא", מוסיף האדמו"ר, "אני הקטן רוצה להוסיף על דברי קדשו של מרנא החפץ חיים, שבזכות אותו ויתור עצום, הוא

זכה לא רק לכתוב את ספריו הקדושים, אלא הוא גם זכה שהם יתקבלו בכל תפוצות ישראל, וכיום אין בית יהודי שאין בו 'משנה ברורה' ו'חפץ חיים'.
"זה שכרה של הסתכלות נכונה, של מי שעינו לא הטעתו, ושידע ש'הטוב ביותר' אינו מסתתר בעושר וכבוד, אלא במידות טובות, בויתור למען הזולת, בהסתפקות במועט!".

המנקה הגאון

"זכורני בימי חורפני", מספר הרבי שליט"א, "בישיבה בה למדתי אירע פעם שבהפסקת הצהרנים לקח אחד הבחורים צלחת מרק עם אטריות וירקות, נכנס עמה לבית המדרש ואכל שם לבדו. אירע מה שאירע, והצלחת על תכולתה התהפכה על הרצפה, ובמקום נקוותה שלולית של מי מרק עם ירקות שלוקים ואטריות רכות...
"הסתיימה הפסקת 'בין הסדרים', בית המדרש התמלא מפה לפה, והשלולית עוד נמצאת שם, באמצע בית המדרש, ובחורים עוברים ושבים, וכמעט דורכים בפניהם.

"ראה אחד הבחורים שעוד מעט ידרכו בפנים וכל בית המדרש יתלכלך, החליט למחול על כבודו והלך להביא סמרטוט ומגב, ובעוד כל השאר מסתכלים ולא מזיזים את אצבעם כדי לסייע, הוא ניקה את הלכלוך לכבוד התורה ולכבוד בית המדרש.

"עמדו שם בחורים ואמרו לו שיימנע מכך: 'זה לא כבוד התורה', אמר לו אחד מהם, 'הרי אתה בחור ישיבה, ויש כאן גויים שזה תפקידם לנקות, צריך לקרוא להם ולצוות עליהם שיינקו'.

"אבל הבחור ידע שעד שיבואו הגויים ייקח זמן, וביתיים בית המדרש יתמלא בלכלוך.

"הבחורים ניסו להניא אותו, שאין זה לכבודו של בחור ישיבה, ושמי ששפך הוא זה שצריך לנקות ועוד כהנה וכהנה, אבל הוא לא שעה לדבריהם, סיים לנקות, והתיישב ללמוד.

"עברו מאז לא מעט שנים. אני יכול להעיד שאותו בחור שניקה את בית המדרש, הוא היה אז בחור ביוני. לא היו לו כישרונות מיוחדים והוא גם לא היה המתמיד הכי גדול בישיבה. אבל היום הוא אחד מחשובי הרבנים באר"ב. וכל כך למה? בגלל שהוא עשה מה שצריך לעשות, ולא שת לבו ללחצים חברתיים וכדו'.

"שמעתי פעם ווארט מיהודי מבוגר, שסיפר לי שהוא למד אחרי השואה אצל הגאון רבי אליהו מאיר בלון זצ"ל, ראש ישיבת קליבלנד. כשבא להיפרד ממנו בשנת תש"י, אמר לו רבי אליהו מאיר וארט מאוד חזק:

"הקב"ה אומר לאברהם ע"ה, 'ואברך מברכך ומקללך אאור'. הפשט הפשוט הוא שהקב"ה יברך את מי שמברך את אברהם אבינו, ויקלל את מי שיקלל את אברהם אבינו.

"אבל רבי אליהו מאיר אמר ביאור על דרך הדרוש: הקב"ה בירך את אברהם אבינו, שיברכו אותו אלו שצריכים לברך אותו, ושאלו שצריכים לקלל אותו - שהם יקללו אותו.

"למה הכוונה? יש אנשים שאנחנו יודעים שהם אינם הולכים בדרך הישר, ולפעמים אנחנו רוצים למצוא חן בעיניהם, שהם יברכו אותנו

ולא יקללו אותנו. אבל האמת שזה צריך להיות הפוך, אם מי שאינו הולך בדרך הישר מתחיל לברך אותנו, זה סימן שמשוהו אצלנו לא בסדר. אנחנו צריכים לבדוק איפה טעינו.

"אם המעשים שלנו ישרו בעיני אנשים העקומים האלו, כנראה שגם המעשים שלנו לא כל כך ישרים. וכן להיפך, אם האנשים הישרים מקללים אותנו כביכול, כנראה שאנחנו טועים בדרך. אנחנו צריכים שיברכו המברכים ושיקללו המקללים, ואז אנחנו נדע שאנחנו נמצאים במקום הנכון.

"הבחור הזה שעליו אני מדבר, הוא לא התייחס ל'מקללים'. הם צעקו עליו ואמרו לו שזה לא בסדר, אבל הוא התעלם. הוא רצה שהבחורים עם השכל הישר ועם המידות הטובות שהם יברכו אותו, ולא הבחורים שדואגים לכבוד התורה, רק כדי לתרץ את העצלנות שלהם..."

\$10,000 בהפתעה

בתוך הדברים סיפר לנו האדמו"ר מעשה נפלא, שממחיש את מהותה של השגחה פרטית ואת העובדה שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה.

"היה זה לפני כמה שנים", מתאר האדמו"ר, "ישבתי בפאתי היכל ישיבת 'אור שמח', ויעינתי בספר כלשהו. ניגש אלי בחור, מתלמידי הישיבה, וביקש להיוועץ בי.

"סגרת את הספר, והתפנית להאזין לכל היוצא מפיו. הבחור שטח בפני את קורותיו, וסיפר לי שהוא יתום ל"ע, הוא שיתף אותי בלבטים שיש לו בעניין מסוים, ואני יעצתי לו בחמלת ה' עלי את מה שהיה נראה לי נכון ליעץ. הבחור הודה לי בחום, קם ממקומו ופנה לדרכו.

"אחרי ימים אחדים שוב הגיע הבחור ואמר לי שאם אני יכול, הוא ישמח להתייעץ איתי על עניין אחר. שאלתי אותו כיצד הסתיים העניין שעליו דיבר עימי בפעם הקודמת, והוא השיב שהוא לא נהג כמו שייעצתי לו, אלא עשה את ההיפך הגמור, אבל עכשיו יש לו עניין אחר שהוא רוצה להתייעץ עליו.

"וכך חזר הדבר ונשנה כמה פעמים, הייתי מייעץ לו והוא היה חוזר אחרי כמה ימים או שבועות ומספר לי שבפעם הקודמת הוא עשה את ההיפך הגמור ממה שיעצתי לו, ובכל זאת הוא רוצה להתייעץ עמי שוב...

"לאחר ראיתי שכך הם פני הדברים", מספר האדמו"ר, "אמרתי בליבי, מה לי כי אבטל את זמני בשיחה עם בחור, שבכל פעם עושה ההיפך ממה שאני מייעץ לו? אם הוא מסתדר בסופו של דבר בכוחות עצמו, אשריו ואשרי חלקו, יהי לו אשר לו ויניחני לנפשי, להקדיש את הזמן הזה לעסק התורה... למה לי לבטל תורה כדי להעביר את זמני?

"לאחר מחשבה נוספת אמרתי לעצמי: הרי הבחור הזה הוא יתום. הוא בא לשוחח עימי כי הוא זקוק לאוזן קשבת. ומה בכך אם הוא אינו שומע בקולי? לפחות יש לו נחת רוח וחיוזק מזה שאני מקשיב לו, ושאי שותף בצעריו ובלבטים האופפים אותו. וכי על כגון דע לא

אמרה תורה 'אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך'?"
 "נזכרתי בדברי ה'שם משמואל', שכותב שכמו במלחמה בין עמים, כשיוצאים למלחמה הרי משתתפים בה חיילים מחילות שונים ומפלוגות שונות, ויש ממש אנדרלמוסיה ונפגעים והרוגים ל"ע, ויורים מצד לצד, איך הם מצליחים בכלל לכבוש ולהשיג משהו?"

"אלא מה? לפני שיוצאים למלחמה עושים תוכנית אסטרטגית וקובעים מטרה. אם היעד הוא ברור, להרוג בחיילי האויב ולהחריב את ערי, גם אם הפלוגות מופרדות זו מזו וכל אחד יורה ומשתמש בכלי נשק אחר, כולם מבינים שהמטרה היא לפגוע באויב ככל האפשר, ולהימנע כמיטב היכולת מפגיעה בצד שאליו משתייך החייל עצמו, כך אפשר להשיג את המטרה."

"כך גם אני. הרי אני רוצה ללמוד תורה, ואיני רוצה לבטל את זמני, אבל אני גם רוצה לשמח יתומים, ולגמול חסד עם הזקוקים לחסד. לכן צריכים לראות מה המטרה? המטרה היא לעשות רצון ה', ורצון ה' הוא שאני אתייחס לאותו בחור ואשמע את אשר על לבבו. "ואכן כך עשיתי והמשכתי לשמוע אותו ולשוחח עמו, והוא המשיך לעשות הפוך מהעצות שיעצתי לו..."

"כחודש וחצי אחרי אותה החלטה שגמלה בליבי, צלצל הטלפון שלי, ועל הקו היה יהודי אמריקאי ששאל אותי אם אני הוא היהודי הזה שמשקיע ביתום שלומד בשיבת 'אור שמח'. אמרתי לו שכן, והוא אמר לי שמאחר והוא קרוב לאותה משפחה, ופוקח עינו על הבחור היתום הזה, הוא רוצה להודות לי מקרב לב על כך שאני מקדיש לו מזמני, כי השיחות האלו מאוד מחזקות את הבחור ומשמחות אותו. "יהודי האמריקאי ביקש את כתובתי, וכעבור זמן מה הוא שלח לי מעטפה ובה סכום נכבד של עשרת אלפים דולרים..."

**"עברו מאז לא מעט שנים.
 אני יכול להעיד שאותו בחור
 שניקה את בית המדרש, הוא
 היה אז בחור בינוני. לא היו לו
 כישרונות מיוחדים והוא גם לא
 היה המתמיד הכי גדול בישיבה.
 אבל היום הוא אחד מחשובי
 הרבנים בארה"ב. וכל כך למה?"**

"חשבתי לעצמי: הרי כמה זמן השקעתי? השיחות לא נמשכו שעות ארוכות, כמה דקות בכל פעם, אם הייתי מרכז כל השיחות הללו יחדיו, ומנסה לומר כמה היה לוקח איש מקצוע על ניהול השיחות הללו במשך זמן כזה, אני חושב שהוא היה מגיע לסכום של 400 דולרים לכל היותר."

"אבל כשיהודי מחליט לעשות דבר טוב, להקריב מעצמו למען הזולת, כי הוא מגיע למסקנה שזה מה שהקב"ה רצה ממנו עכשיו, חזקה על הגומל לחייבים טובות, שהוא כבר ימצא את הדרך לשלם למי שעושה את רצונו בכפל כפליים מאוצרו הטוב."

* תוכנית יומית מענייני דיומא
 בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
 המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורי משניות על מסכת
 שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורי משנה ברורה לפי
 סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
 הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
 תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

פעם ניגש יהודי אחד למרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל ותינה צערו: "לפעמים מכבדים אותי להיות שליח צבור, אבל אני חש כל כך לא בנוח עם זה, יש בבית הכנסת תלמידי חכמים, יראי אלוקים, אני לא מתאים להיות השליח שלהם". אמר הגראי"ל: "מה הבעיה? גם אם אתה סבור שאינך ראוי, הרי באותה דקה בה אתה צועד ממקומך אל העמוד, יכול אתה לשוב בתשובה שלימה!"...

רב העיר כרמיאל, הגאון רבי אברהם מרגלית שליט"א, על מתנת התשובה

"ובעֶרְתָּ הָרַע מִקִּרְבְּךָ" (דברים כ"ז, ז')

הרב מפוניבז' היה תלמידו של החפץ חיים. פעם נכנס לרבו ואמר: "אני מתעתד לצאת למסע בקהילות ישראל, לחזק ולעודד את היהודים שבכל אתר ואתר. איזה מסר אוכל להעביר להם מהרב?". אמר החפץ חיים: "אמור להם: לעשות תשובה זהו דבר קל!".

אחרי השלב הבסיסי של התשובה, צריך להמשיך ולהרחיב אותה

מסופר, פעם היה עשיר גדול ולו בן לא יוצלח. שיכלו העב והגס לא קלט דבר. לא לימודים עיוניים, ואף לא מקצוע פשוט. רגיל היה לקום בתשע-עשר בבוקר, לאכול במשך שעה ארוכה, שוב היה מתעייף, הולך לישון מעדנות, וחוזר חלילה.

פעם נתעקם גביע הקידוש של העשיר. במשך כמה שבתות היה היין נשפך על המפה הצחורה. האשה היתה כועסת, והבעל מצטדק ואומר: "לא אני עקום, הגביע עקום...". אמרה, אם כך, אם הגביע אשם, שלח אותו לתיקון.

נו, ללכת עד הצורף עם הגביע - גם הבן הבטלן יכול. קרא העשיר לבנו, נתן בידו את הגביע ואמר: "לך נא אל הצורף שבמקום פלוני, מסור לו את הגביע ובקש שיתקן אותו".

אמר הבן: "אנוכי אעשה כדברייך". הלך אל הצורף, הניח את הגביע על הדלפק וביקש מהצורף שיתקנו, הכל כאשר אמר אביו.

סקר הצורף את הגביע היטב ורשם בפנקסו מה שרשם. לאחר מכן הביא קורנס גדול, ולגנד עיניו התמהות והמשתאות של הבן הסכל היכה על הגביע מכה נמרצת עד שנשתטח כפיתה. הניח את הגביע באחת המגירות ואמר, שוב נא בשבוע הבא והבא עמך תשלום בסך כך וכך.

חזר הבן אל אביו ואמר בשמחה: "אבי היקר, רוצה אני לפתוח בית עסק". נשתומם האב ושאל: "באיזה מין עסק מדובר?", אמר הבן: "עסק הצורפות".

האב לא הבין על מה ולמה, אבל מה כבר יכול להיות, אם יצליח

במלאכתו, מה טוב. ואם לאו, הרי העסק ייסגר מאליו. שכר האב מקום נאה במיקום מרכזי, רכש את כל הכלים הנחוצים והכריז על מבצע מיוחד לרגל הפתיחה. ואכן, בשעה טובה ומוצלחת, או שמא לא כל כך... נפתחה חנותו של 'הצורף'.

והנה מגיע הלקוח הראשון. הוא מביא מלחיית כסף שנתעקמה. אמר הבן: "אינן בעיה". נטל את הקורנס הגדול, שיטח את המלחיה, הניח אותה במגירה שמאחוריו ואמר: "שוב נא בעוד שבוע והבא עמך כך וכך". נכנס הלקוח השני, פמוט שבור בידו. אמר הבן: "אינן בעיה". שוב הכה בקורנס, הטיל את הפיתה המוכספת לאחוריו ואמר: "שוב בעוד שבוע". כך נהג גם בלקוח השלישי, הרביעי והחמישי.

עבר שבוע, והלקוח הראשון מגיע. שואל הבן: "כסף הבאת?", אומר הלה: "ודאי. הבה נראה את המלחיה המתוקנת".

פותח הבן את המגירה כלאחר יד, מביט פנימה, אך לתדהמתו לא היה גבול. מה הוא רואה? רק 'פיתות' של כסף. לא מלחיה, לא פמוט ולא גביע. שום דבר לא קרה! הכל נשאר כשהיה...

לא ידע הבן את נפשו. התחיל למלמל מילות התנצלות: "אני לא מבין מה הולך פה. בפירוש ראיתי שכך מתקנים את כלי הכסף..."

מדובר על נזק של עשרות אלפי שקלים, וכי חצי שקל נחשב מקדמה לסכום כה גדול?"

אומרים רבותינו: ישנו הבדל עצום בין הנהגתו של האדם, כפי שסיפרנו במשל, ובין הנהגתו של הבורא יתברך. כאשר יהודי עובר עבירה, הוא גורם נזק עצום בכל העולמות. ומה הוא מציע כתשלום? תשובה למחצה, לשליש למחצה, לשליש ולרביעי.

אומר הקב"ה: אין דבר. המפתחות בפנים? סע לשלום! התחלת לתקן? אני מקבל את תשובתך. את המשך התהליך תעשה בקצב שלך. פתחו לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם.

"ונקה לא ינקה" [שמות לד ז]. "ונקה", או "לא ינקה"? אלא, הוא אשר אמרנו. אם מתחילים להתנקות, גם כאשר עדיין "לא ינקה", כאשר עדיין יש לכלוך רב, סוף סוף התחלנו את התהליך. אנו מצויים במסילה הנכונה, ואצל בורא עולם בחסדו הדבר נחשב עד מאד.

התשובה הנה דבר קל, ולכן התביעה על מי שאינו שב גדולה עד מאד.

פעם נגיש יהודי אחד למרן הגר"א שטיינמן זצ"ל ותינה צערו: לפעמים מכבדים אותי להיות שליח ציבור, אבל אני חש כל כך לא בנוח עם זה, יש בבית הכנסת תלמידי חכמים, יראי אלוקים, אני לא מתאים להיות השליח שלהם!"

שאל מרן את האיש: "היכן אתה יושב בבית הכנסת? קרוב לעמוד או שמא רחוק?"

אמר הלה: "רחוק, ברכתיים". "אם כן", אמר הגר"א זצ"ל, "מה הבעיה? גם אם אתה סבור שאינך ראוי, ואפילו גרוע שבגרועים, הרי באותה דקה בה אתה צועד ממקומך אל העמוד, יכול אתה לשוב בתשובה שלימה!"...

התשובה הינה דבר קל, ולכן התביעה על מי שלא שב תהיה גדולה מאד. אם התשובה היתה כרוכה בקושי ובעמל רב, ניתן היה לסנוגר. זה לא היה בר ביצוע עבורי. ללמוד את כל ההלכות ברמב"ם, במאיירי, בשערי תשובה. מסובך ומורכב, אבל לא כן הדבר. אין מצוה קלה יותר. להתחרט ולקבל להימנע מהחטא בעתיד. זו התשובה כולה על רגל אחת, ואידך זיל גמור.

הפסוק אומר: "כי עמך הסליחה למען תוורא" [תהלים קל ד]. והתמיהה ידועה, וכי זה שהקב"ה טוב וסלח גרום לכך שהאדם יירא מפניו? לכאורה ההשפעה אמורה להיות בדיוק להיפך! אלא, אומר האבן עזרא, הידיעה שהקב"ה סולח בקלות, ומקבל אפילו תשובה חלקית ולא מושלמת, היא היא הגורמת לתביעה כלפינו. אם היה קשה לתקן, ניתן עוד להצטדק, לטעון שהיה קשה לעמוד במשימה. והיות וכך, קיימנו את דברי הכתוב: "אכול ושתו כי מחר נמות" [ישעיהו

כב ג]. ממילא אי אפשר לתקן, לפחות נתנה בעולם הזה... אבל אין הדבר כך. קל לעשות תשובה. קל למחוק את העבר ולפתוח דף חדש. ממילא, חובה עלינו לירא את ה', להימנע מעבירות ולעסוק בתשובה ובמעשים טובים.

הנהגתו של האדם, כפי שסיפרנו במשל, ובין הנהגתו של הבורא יתברך. כאשר יהודי עובר עבירה, הוא גורם נזק עצום בכל העולמות. ומה הוא מציע כתשלום? תשובה למחצה, לשליש למחצה, לשליש ולרביעי.

אומר הקב"ה: אין דבר. המפתחות בפנים? סע לשלום! התחלת לתקן? אני מקבל את תשובתך. את המשך התהליך תעשה בקצב שלך. פתחו לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם.

"ונקה לא ינקה" [שמות לד ז]. "ונקה", או "לא ינקה"? אלא, הוא אשר אמרנו. אם מתחילים להתנקות, גם כאשר עדיין "לא ינקה", כאשר עדיין יש לכלוך רב, סוף סוף התחלנו את התהליך. אנו מצויים במסילה הנכונה, ואצל בורא עולם בחסדו הדבר נחשב עד מאד.

התשובה הנה דבר קל, ולכן התביעה על מי שאינו שב גדולה עד מאד.

ביתנים נכנסו לקוחות נוספים, הם רואים מה קורה, ובמקום מתחוללת מהומת אלוקים. האב מוזעק אחר כבוד, מבין שהבן השוטה פ'ישל' שוב, בפעם המי יודע כמה. הוא מרגיע את הלקוחות הזועמים, מפצה אותם ושולח אותם לדרכם.

עתה פונה האב אל בנו כאשר הוא משתדל לכלוא את כעסו: "בני יקירי, מה ראית לנהוג כך?", עונה הבן בתמימות: "הלא בעיני ראיתי שכך בדיוק עשה הצורף! לא הוספתי ולא החסרתי. הוא הכה בקורנס, הניח במגירה, ולאחר שבוע הוציא משם גביע כלייל בהדרו!"...

אמר האב: "אי לך שטיא. 'אם תכתוש את האויל במכתשת לא תסור אולתו ממנו'... וכי סבור אתה שטס כסף הופך מאויל לגביע? כאשר הצורף מתפנה מהעיסוק עם לקוחותיו, הוא נוטל את הגביע המשוטה, ועל פי הרשומים שרשם והמראה שנחרט בזכרונו, בונה אותו מחדש בעבודת נמלים, כך יוצר בעמל רב, גביע נהדר"...

אומרים רבותינו: אדם מגיע בעשרת ימי תשובה לאמירת סליחות. נוטל את אגרופו ומכה על לבו. הוא 'משטח' את הלב, וזו אכן התחלה טובה, התעוררות ראויה. אבל, זו רק הכנה, אין היא מתקנת. אחרי המכה הראשונה צריך לשקם את הלב, לבנותו מחדש. זו העבודה האמתית, העבודה הקשה, בניית הלב הקרוע והשסוע.

אבל, כאמור, השלב הראשוני דורש עבודה מינימלית, כפי שאמר החפץ חיים לרב מפוניבז'.

הקדוש ברוך הוא מקבל מאתנו גם מקדמה מגוחכת

עוד ממשילים משל: אדם אחד קנה לעצמו מכונית יקרה. שבע מאות-שמונה מאות אלף שקל. הוא מגיע לביתו עם הרכב הנוצץ והמרשים. אחד השכנים רואה, לבו נצבט מקנאה. לא יכול היה להתאפק, הרים אבן, השליך על המכונית המבהיקה וניפץ את השימשה הקדמית.

בעל הרכב יוצא וזועק: "מה קרה לך? השתגעתי?" אומר הלה ברגע: "מחילה. קצת התפרצתי, ראיתי אותך עם מכונית כה יקרה, ולא יכולתי לשלוט על רגשותיי. אבל מה כבר קרה, רק הזוכית 'הלכה'..."

אומר בעל הרכב: "מה זה 'רק'? החלפת שימשה במכונית יקרה שכזו, יכולה לעלות עשרות אלפי שקלים!" "על מה אתה מדבר?", נזעק הזורק, "כמה כבר עולה חתיכת זוכית? לא מזמן החלפתי חלון בבית, כמעט בחינם. אני לא משלם יותר מכמה עשרות שקלים!"

אך בסופו של דבר מתברר לאיש שאכן לא מדובר ב'חתיכת זוכית'. שמשה של רכב עולה הרבה, ושמשה של רכב יוקרתי שכזה, הרבה מאד. הוא מבין שעליו לשלם את הנזק, עליו לשלם על פחזותו, על חוסר הסבלנות והסובלנות שלו.

מכניס האיש את היד לכיס, מומשמש בו, ואז שולה משם חצי שקל. "הנה", אומר הוא לבעל הרכב. "זו מקדמה, על החשבון, לגבי היתר - נראה בהמשך"...

הלה כבר אינו מסוגל לשלוט על כעסו. "הנטרפה עליך דעתך?"

המבצע הגדול

* כריכה רכה, פורמט רגיל, 19 חוברות

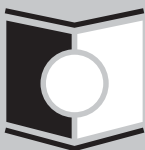
* כריכה רכה, פורמט כיס, 38 חוברות

3
 תרום 24
 למשך 15
 סך כל התר
 וקבל
 סט 'משנ
 ו' חלקים כ
 ספר 'ה
 על הכ

2
 תרום 20 ₪ לחודש
 למשך 12 חודשים
 סך כל התרומה 240 ₪
 וקבל מיידית
 סט 'משנה ברורה'
 כריכה רכה בפורמט גדול
 ספר 'המפתח'
 על המשנ"ב

1
 תרום 18 ₪ לחודש
 למשך 12 חודשים
 סך כל התרומה 216 ₪
 וקבל מיידית
 סט 'משנה ברורה'
 כריכה רכה בפורמט קטן
 ספר 'המפתח'
 על המשנ"ב

להשתתפות: כנסו לעמדות נדרים פלוס ט

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

לחודש אלול

אנו שמחים להודיע כי מבצע המתנות הגדול של 'דרשו' ו'אחינו' חוזר לרגל חודש אלול. תורמים לפעילות הקירוב והחיזוק של 'אחינו' זוכים במתנות מ'דרשו'

5

תרום 26 ₪ לחודש
למשך 16 חודשים
סך כל התרומה 416 ₪

וקבל מיידית

סט 'משנה ברורה'

ו' חלקים כריכה קשה

ספר 'המפתח' על המשנ"ב

סט 'הפני חיים' דרשו

4 כרכים, מהדורת כיס, כריכה רכה
עם הביאורים ומוספים בהוצאת 'דרשו'

ספר 'מועד לדוד'

על ענייני ימים נוראים

4

תרום 25 ₪ לחודש
למשך 15 חודשים
סך כל התרומה 375 ₪

וקבל מיידית

סט 'משנה ברורה'

ו' חלקים כריכה קשה

סט 'הפני חיים'

4 כרכים, מהדורת כיס, כריכה רכה
עם הביאורים ומוספים
בהוצאת 'דרשו'

3

תרום 360 ₪ לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 360 ₪

וקבל מיידית

ה' משנה ברורה'

ריכה קשה

'מפתח'

על המשנ"ב

ופס 'דרשו' או במוקד 'דרשו' 02-5609000

עליתי לספינה ושמתתי היתה גדולה ועצומה, אך כשהגעתי לארץ ישראל, עוד בטרם ירדתי לרציף, והנה הראשון שבא לתת לי 'שלוש עליכם' היה לא אחר מאשר הוא... רצתי אליו וזעקתי לעברו: "שקרן ונוכל! לא כך אמרת לי שאתה נשאר בחו"ל? והנה אתה הראשון שבא להקביל את פני?!". "טעות היא בידך ר' אברומל'ה, מעולם לא הבטחת לך הבטחה כזאת, אולי אחד מסוכני אמר לך זאת..."

הגאון רבי יחיאל מאיר צוקר שליט"א, על הטכסיסים ומלחמת היצר הגדולה

"פי תצא למלחמה על איביך" (דברים כ"א, י')

יהודי קדוש היה רבי אברומל'ה קאליסקר זצ"ל - מגדולי תלמידי הבעל שם טוב הקדוש, וכה סיפר פעם לתלמידיו: כשעלתה בלבי ההחלטה לעלות לארץ הקודש ולהשתקע בה, ארוזתי את מטלטלי ויצאתי לעבר הנמל. בהגיעי ליד סיפון הספינה, והנה אני רואה את היצר הרע שנצמד אלי.

ניגשתי אליו ואמרתי לו: "שמעו נא ידידי, עד עכשיו היינו יחדיו בכל מקום כאן בארץ העמים, עכשיו אני עולה לארץ ישראל, אולם עני ואביון אני ואין בידי די ממון לשלם דמי נסיעה עבור שניים. הבה ונחליט עכשיו: או שאני נוסע או שאתה נוסע!"

אמר לי היצר הרע: "ראה ר' אברומל'ה, כאן בארץ העמים, עם כל הטומאה שיש בחו"ל, לא הצלחתי להכניע אותך. בארץ ישראל, עם כל מעלות הארץ וקדושתה, לבטח לא אוכל לנצח אותך. סע אתה ואני אשאר כאן..."

עליתי לספינה ושמתתי היתה גדולה ועצומה: לנסוע לארץ ישראל, הארץ הקדושה, בה אפשר לקנות קניינים עצומים של קדושת הארץ, ועוד ללא יצר הרע, כמה נפלא, אין שמחה גדולה מזו! אך כשהגעתי לארץ ישראל, עוד בטרם ירדתי לרציף והנה הראשון שבא לתת לי 'שלוש עליכם' הוא לא אחר מאשר היצר הרע...

רצתי אליו וזעקתי לעברו: "שקרן ונוכל! לא כך אמרת לי שאתה נשאר בחו"ל? והנה אתה הראשון שבא להקביל את פני?!"

אמר לי היצר: "טעות היא בידך ר' אברומל'ה, מעולם לא הבטחת לך הבטחה כזאת, אולי אחד מסוכני אמר לך זאת... שם, בארץ העמים, שממילא המקום אינו ראוי לקנות מעלות נשגבות, אינני צריך לפעול בעצמי. לשם שולח אני סוכנים שיעשו את העבודה. דווקא כאן, בארץ ישראל, חממת שניתן לעלות במעלות גבוהות, אינני סומך על אף אחד, כאן אני פועל בעצמי להחטיא בני אדם!"

ר' אברומל'ה קאליסקר, שהיה גדול ועצום בעבודת ה' טהורה, לא סיפר סתם סיפורים בצורה מליצית זו. נתבונן אפוא מהו המסר אותו רצה להעביר לתלמידיו.

לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר רע

חז"ל הקדושים (ברכות ה ע"א) לימדונו היאך הוא סדר המלחמה ביצר:

"אמר רבי לוי בר חמא אמר רבי שמעון בן לקיש: לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, שנאמר (תהלים ד) 'רגזו ואל תחטאו. אם נצחו - מוטב, ואם לאו - יעסוק בתורה, שנאמר: 'אמרו בלבבכם; אם נצחו - מוטב, ואם לאו - יקרא קריאת שמע, שנאמר: 'על משכבכם; אם נצחו - מוטב, ואם לאו - יזכור לו יום המיתה, שנאמר: 'דומו סלה'"

טמון כאן יסוד פשוט, יסוד שיהודי אינו יכול לזוז בלעדיו, ונקדים מעשה:

הגה"צ רבי יעקב ניימן זצ"ל, ראש ישיבת 'אור ישראל', ניגש פעם ליהודי מבעלי הבתים של פתח תקוה בראש חודש אלול ואמר לו: "ר' משה, ידוע הנך שהיום ראש חודש אלול, ועוד מעט מגיע ראש

השנה, יום המשפט. הבה ונחזור בתשובה!"

היהודי הישיר מבטו אל הגר"י וענה: "סלה לי כבודו, אך אני כבר עברתי בימי חיי שישים ושלוש פעמים את חודש אלול, שישים ושלוש פעמים ראש השנה ויום כפור, ומעולם לא היה לי על מה לחזור בתשובה, אינני חוטא!..."

עברו חודשים מספר, והנה מתברר שאותו זקן יושב כל בוקר ומתענג על הגינה המהודרת, הוא אף שלח מכתב התנצלות לעיריית תל אביב, בו כתב ששמח הוא לראות שהשמש זורחת החל מחמש בבוקר ולא מעשר בבוקר

המלצר עובר עם מגש מלא בתפודים אפויים טבולים בשמן כתום, והמגש מחליק מידי ומתזז על חליפותיהן... האחת מעבירה מפית ואומרת "לא נורא", והשניה חרב עליה כל עולמה...

מה ההבדל ביניהן?

ההבדל עצום ונורא: הראשונה היתה שכנה של דודה של הכלה. היא הגיעה לחתונה בחליפה כהה, יפה אך לא הדורה במיוחד, ולכן גם כשהותז עליה שמן, לא ניכר הדבר כל כך. אך השניה היתה הכלה בעצמה, שביים כלולותיה היתה לבושה שמלת כלה לבנה וצחורה, וכל כתם שומני כתום, ולו הקטן ביותר, הופך את השמלה למשהו מכווער ולא ראוי ללבישה.

רבינו נסים גאון שנשמתו זכה וצחה, וכל נגיעה של היצר מהווה אצלו כתם נורא, הוא מבין מהו נקיון של נשמה, ומבין עד כמה כל רפיון קטן מהווה כתם נורא בנשמת האדם. לכן זועק הוא עד לשמים על עוונותיו: "יכלה הזמן והם לא יכלו".

להכיר בקיום היצר

זהו שאמרו חז"ל: "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע". אתה שואל במה? - בעצם זה שתכיר שיש יצר רע!

תחיה כל הזמן את הענין שהיצר אינו שוקט לרגע, כמו שכותב בעל החובות הלבבות: "אתה ישן לו והוא ער לך". היצר אורב לך בכל פינה אפשרית, כדברי חז"ל (ברכות סא ע"א): יצרו של אדם עומד בין שני מפתחי הלב".

(מתוך 'דורש טוב' - אלול)

ר' יעקב הבין שלדבר לליבו של שוטה זה איננו יכול, אבל בישיבה יכול הוא לזעוק. נעמד בישיבה וזעק: "רבינו נסים גאון בוכה בוידויו ואומר: 'רבונו של עולם, אם אעמוד לפרט את חטאי, יכלה הזמן והם לא יכלו'. רבינו נסים גאון - קודש הקודשים שאיננו יכולים להבין בקצה קצה השגתו במצוה קלה - אומר שאם ניסה לפרט את חטאיו, יכלה הזמן והם לא יכלו, והוא, הבעל הבית הזה, שבקושי תורם שעה ביום לעולמו הרחנני, אומר בביטחון ששישים ושלוש שנה לא עשה שום חטא, והוא מתכוון ברצינות, היתכן?!"

כך הקשה רבי יעקב זצ"ל, וענה תשובה פשוטה וברורה, אך נקדים מעשה שהיה, אותו שמעתי מידי הרב יחזקאל יונגרייז שליט"א: לפני למעלה מעשרים שנה, הופיעה כתבה בעיתון על מבצע שערכה עיריית תל אביב - פינוי מצבור ענק של גרוטאות מחצרו המרווחת של זקן מתושביה, שזה היה עיסוקו במשך עשרות שנים - צבירת גרוטאות. העיריה פינתה מאה חמשים משאיות אשפה מהמקום!

סופר שם, שאותו זקן ניסה בתחילה לעצור את הפינוי בצו בית משפט, אבל הפסיד במשפט. כשבאו לפנות בפועל - רקע בידיו ורגליו וניסה לעצור את המשאיות בגופו ממש, ונאלצו להשתמש בכוח להזיזן במקומו שלא יפריע למהלך הפינוי.

בסופו של דבר צלח המבצע, העירייה פינתה את השטח לחלוטין, ובמקומו שלחה את מחלקת הנטיעות, שתלה מדשאה ענקית עם פרחי נוי ועצים, כשמערכת השקיה אוטומטית מופעלת אחת ליומיים, והגדילו לעשות כשהתקינו לו במקום ספסלי ישיבה נאים... עברו חודשים מספר, והנה מתברר שאותו זקן יושב כל בוקר ומתענג על הגינה המהודרת, הוא אף שלח מכתב התנצלות לעיריית תל אביב, בו כתב ששמח הוא לראות שהשמש זורחת החל מחמש בבוקר ולא מעשר בבוקר [עד היום הגרוטאות כיסו לו את אור השמש עד השעה עשר]... שוב איננו סובל מקוצר נשימה, והנחשים והעכברים אינם עוד אורחיו הקבועים... ביום אחד הפך צעיר בשלושים שנה...

נשאל נא את עצמנו: היכן היה אותו זקן חמישים שנה, האם לא ראה שחצרו רוחשת עכברים ונחשים? האם לא שם לב שהוא חי במזבלה ציבורית? - התשובה היא: מי שחי בתוך הזוהמה אינו מרגיש בכך! עומד הזבלן מאחורי מכונית הזבל ונושם עמוק את הריחות הקשים, כשכולו מתענג בקראו: "מי זקוק לבשמים מלאכותיים, כשיש ריח טבעי של הבורא"...

יסוד זה זעק רבי יעקב ניימן זצ"ל: "מי שחי עם היצר הרע כל הזמן - לא חש כלל שיש יצר הרע. הוא שקוע כל כולו ביצרו, טובל בהררי זבל ואינו מרגיש בצחנה הנוראה!

וישבות שתי נשים בחתונה, שתיהן לובשות בגדים הדורים. והנה

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל - dirshu@dirshu.co.il

"יצאתי לדרך... תליתי פתק בבית הכנסת. ידעתי שאם אני רוצה 100 ילדים, זה לא יכול להיות בשבת, אלא דווקא ביום שישי. בשבוע הראשון היו 27 ילדים, בשבוע השני היו 200 ילדים, ובשבוע ה-13 כבר היו יותר מאלף ילדים!"

מגיד השיעור הג"ר עמרם בינעט, משתף עם קוראי 'לקראת שבת' את הסיפור שמסתתר מאחורי מפעל החיים שלו, ארגון 'ענני', שמרכז מדי שבוע כאלף ילדים לאמירת תהילים משותפת תחת קורת גג אחת - והישועות לא מאחרות לבוא!

אליעזר (לייזר) רוט

"לְמַעַן יִבְרַךְךָ ד' אֱלֹהֶיךָ" (דברים י"ד, כ"ט)

זו כי ייקלע בצהרי יום שישי לרחוב 'רבי יהושע' בבית שמש, יצטרך לשפשף את עיניו כמה וכמה פעמים בתימחון הולך וגובר, אל מול הזרם השוצף של ילדי התשב"ר כשהם אצים-רצים לבית הכנסת. אפילו רבים מהאוטובוסים שמבצעים את ההסעות של תלמודי התורה בעיר, עוצרים מול בית המדרש של חסידי דושינסקיא, ומרוקנים את הנוסעים הטהורים הישר אל בית המדרש.

בבית המדרש הענק, צפוף במיוחד. קרוב לאלף ילדים יושבים בספסלים, וגם עומדים בטריבונות, הפארענצ'ס המיוחדים, שנפתחים במיוחד לשם כך משני צדיו של בית המדרש.

מי שיביט על המראה המשובח הזה יחשוב לתומו שאין עוד מקום להכניס סיכה לבית המדרש, אבל בדיוק אז פורצת פנימה חבורה עליזה של כמה עשרות ילדים נוספים שההסעה שלהם התעכבה מעט, וראה זה פלא, בתוך זמן קצר מאוד הם מוצאים מקומות, נדחקים בין היושבים, או תופסים פינה בה הם יכולים לעמוד ולהיות שותפים למתחולל.

אל הבמה שבמרכז בית המדרש, עולה הרה"ג ר' עמרם בינעט שליט"א, מחנך ותיק, מגיד שיעור פופולארי מאוד ב'דף היומי', מרצה מבוקש, פעיל בולט מאוד בקידום לימוד 'הדף היומי', באמצעות קמפיין פרסומי שהוא משיק לפני תחילתה של כל מסכת חדשה בבתי כנסת בכל רחבי הארץ, וגם... מייסד ומנהל 'חברת התהילים' 'ענני'...

בידיו הוא מחזיק במיקרופון אלחוטי, וברגע שהוא מניף את ידו משתררת בהיכל דממה. הוא פותח בדברי הקדמה קצרים מעין 'חיום מנועים' קטן, מקריא כמה שמות לתפילה של אנשים שתרמו סכום של 180 שקלים לכיסוי ההוצאות, ו... יוצא לדרך.

"שיר המעלות אל ה'... קראתי ויענני", קורא הרב בינעט בקול נלהב, ומיד אחריו מחרים מחזיקים קרוב לאלף ילדים בו זמנית ובקול שאגה אדירה. "ה' הצילה נפשי... מלשון רמיה", והילדים אחריו. הרב בינעט, שקוראי 'לקראת שבת' מכירים אותו מהמאמרים הנפלאים

שהוא מפרסם בין בתריו של הגיליון הזה, יודע איך 'להדליק' את הילדים ולהוציא מהם את המיטב. במשך עשרים שנות הוראה, ושבע שנות הפעלה של חברת התהילים הגדולה בעולם, הוא צבר לא מעט ניסיון בתחום.

"אי אפשר לנצח על כזאת חבורה לבד", הוא מודה. "אני מפעיל בנוסף אלי עוד עשרה 'משגיחים' שכל אחד מהם אחראי על 'זורה' אחרת בבית המדרש. המשגיחים האלו הם כולם אנשי חינוך בעצמם, אנשים רציניים מאוד שיודעים להפעיל ילדים, וביחד הם מהווים צוות נפלא שבאמת עוזר לי מאוד להוציא מהילדים את המקסימום האפשרי".

המיקרופון של הרב בינעט מחובר למערכת הגברה שפועלת בתוככי בית המדרש, וגם למערכת טלפונית, בקו שמוספרו 02-3722149. בשידור החי (בשלוחה 9), מאזינות בשעה זו כ-600 בנות, שאומרות תהילים מהבית, ומצטרפות לבנים שאומרים בבית המדרש.

"זה התחיל בתקופת הקורונה, כשלא יכולנו לכנס את הילדים, פתחנו את הקו הזה", הוא מספר, "הורים רבים שאלו אם גם הבנות יכולות להצטרף, אמרתי שכמובן. למה לא? וכי תפילה של ילדה פחות חשובה מתפילתו של ילד?"

"כשהקורונה חלפה עברה (בבית שמש זה קרה מוקדם יותר מבשאר

המקומות...), הילדים חזרו לבית המדרש, והבנות ממשכות לומר תהילים מהבית. יהודי אחד סיפר לי שאצלם בבניין וישבות כ-40 ילדות על המדרגות, מאזינות יחד לקו ואומרות תהילים בצוותא. לאחר מכן יש מוקדי חלוקה רבים ברחבי בית שמש, והן ניגשות למוקד החלוקה עם פתק מההורים שמאשר שהן אמרו תהילים, ומקבלות ארטיקים בדיוק כמו הבנים"...

'משהו' או 'משהו גדול'?

הכל התחיל מיהודי אחד, שביקש לעשות פעולה כלשהי לעילוי נשמת בנו. הוא פונה למגיד המישרים הנודע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, ושאל אותו אם יש לו רעיון כיצד להנציח את זכר בנו. רבי מיילך הפנה אותו לאנשים הקרובים אליו, ואלו שמכירים את הרב בינעט, המליצו לאותו יהודי לבקש מהרב בינעט שיקדם יוזמה כלשהי.

"בא אלי יהודי ואומר לי שהוא רוצה להקים 'משהו'...". מספר הרב בינעט, "אבל כשאני שומע 'משהו', זה הופך אצלי אוטומטית ל'משהו גדול'... אמרתי לעצמי אני לא הולך לפתוח איזו קבוצה של 15 ילדים שיגידו קצת משניות ויקבלו מדבקה. זה דבר גדול כמוכן, אבל אני הולך לפתוח משהו ענק! חברת תהילים שבה ישתתפו אלף ילדים בכל שבוע!!

"יצאתי לדרך... תליתי פתק בבית הכנסת. ידעתי שאם אני רוצה 100 ילדים, זה לא יכול להיות בשבת, אלא דווקא ביום שישי. בשבוע הראשון היו 27 ילדים, בשבוע השני היו 200 ילדים, ובשבוע ה-13 כבר היו יותר מאלף ילדים.

"במשך שנים הייתי מחלק בכל שבוע ממתק עם פרס מאוד מעניין שהיה קשור לפרשה. למשל בפרשת כי תצא חילקתי 'שילוח הקן', ציפור קטנה שיושבת על גבי 'ביסלי בצל' שנראה כמו ענפים של קן, וכן שתי סוכריות שוקולד שנראו כמו ביצים. הילדים התלהבו, הביאו הביתה, האימהות הראו את זה לשכנות שהתלהבו גם, וכך זה עבר מפה לאוזן ובאו המוני ילדים.

"מאוחר יותר ויתרתי על הרעיון. זאת היתה עבודת פרך להכין 1,000 כאלו בכל שבוע. עבדנו בזה, אני וכל משפחתי, כל השבוע, וזה לא היה מעשי להמשיך כך לאורך שנים רבות.

"במקום זה עברתי לחלק ממתקים יוקרתיים. אנחנו לא מחלקים 'קרטיב' פשוט, אלא 'גלי גלי', או 'מיני מג'יק' (אם אתם לא מכירים, תשאלו את הילדים והם יסבירו לכם...). ארטיקים יוקרתיים שגורמים לילדים לרצות להתאמץ עבורם.

"זה כמוכן טוב מספיק כדי להביא את הילדים לאמירת התהילים, אבל כדי להפעיל אותם ולגרום להם לומר את פרקי התהילים בכל כוחם, צריך יותר מזה, ולכן אנחנו עורכים כל שבוע הגרלה על פרס בשווי של מאות שקלים, ולהגרלה הזאת נכנסים ילדים שה'משגיחים' ראו שהם מתאמצים לומר בקול ובכוונה. כל ילד כזה מקבל כרטיס שנכנס להגרלה, ולאחר מכן יש לנו זוכה מאושר. פעם הגרלה היא על אופניים, פעם על טרמפולינה ענקית, וכן על זה הדרך, פרסים גדולים ומרשימים, שהעניינים של ילד נוצצות כשהוא

רואה אותם, ושכל ילד רוצה מאוד להיכנס להגרלה עליהם. "כך נוצר מצב שיש לנו חברת תהילים, שבה כל הילדים שואגים פה אחד את פסוקי התהילים, ואני חייב לומר שלמרות שאני עושה את זה כבר שבע שנים ברציפות ב"ה, עדיין לא התרגלתי. הקול המתוק הזה, של כל כך הרבה תינוקות של בית רבן שאומרים תהילים בכזאת כוונה, עם כזאת רצינות, צועקים אל ה' ומתחננים אליו 'קראתי ויענני', זה מעביר בי צמרמורת בכל שבוע מחדש!!!".

ילדים מזמן חז"ל...

בעבר היו מגיעים לאמירת התהילים ילדי השכונה, רמת בית שמש ב'. אבל החברים שלהם בת"ם שמעו על כך, והחליטו להצטרף, במיוחד אלו שלומדים ברמה ב' או ברמה ג', ומתגוררים בשכונות אחרות, מה שמצריך מעבר של ההסעה מהת"ת, סמוך לבית המדרש של דושינסקי. כך נוצר מצב שכל רכבי ההסעה של הת"ת עוצרים ביום שישי ברחוב רבי יהושע, הילדים יורדים, נכנסים לומר תהילים, ולאחר מכן ממשכים הביתה בתחבורה הציבורית.

"זה משהו מדהים", מספר הרב בינעט, "פסיפס רחב מאוד מאוד של ילדים. יש שם ילדי 'תולדות אהרן' ליד ילדים ליטאים, ירושלמים, ספרדים, תימנים, כלל חסידים, כל הסוגים וכל הקהילות. התהילים הוא ספר של כלל ישראל, וכולם מוזמנים לומר תהילים".

ומאיפה המימון? אנחנו שואלים...

"מדי פעם אני עושה מגיבת, ומבקש מאנשים לתמוך ולסייע. הציבור אכן שמח לעזור. אמירת תהילים על ידי ילדים, זה דבר שכל אחד מתחבר אליו. יש היענות מאוד מאוד גבוהה של הציבור, ויש לי גם לא מעט 'לקוחות קבועים'".

מה זה לקוחות קבועים? הרב בינעט מסביר שהכוונה לאנשים שתרמו ונושעו פעם אחת, ומאז הם יודעים את המספר שלו בעל פה, ובכל עת מצוא, כשהם זקוקים לסייעתא דשמיא מיוחדת, הם פונים, תורמים שוב ורואים ישועות, בזכות ילדי תשב"ר, שבהבל פיהם קורעים שערי שמים ומהפכים את הדינים לרחמים וחסדים גמורים.

"ידוע ווארט שאומרים צדיקים, שהרי יש ירדת הדורות. הצדיקים של ימינו הם לא בדרגה של הצדיקים של זמן הגמרא למשל. אבל ה'תינוקות של בית רבן', הרי כל הכוח שלהם הוא מזה שלא טעמו טעם חטא, אז מה זה משנה באיזה דור הם? תינוק של בית רבן בן זמנינו, נקי וטהור כמו תינוק של בית רבן בזמן חז"ל. הכח שלהם לא נפגם מידידת הדורות, ולכן היו צדיקים שכשראו שאין להם פתח לישועה, היו מבקשים לתרום לתינוקות של בית רבן, לתת להם ממתק או דבר מאכל שיתפללו עבורם, ואכן ראו ישועות.

"זה נכון גם ל'תינוק' אחד, על אחת כמה וכמה כשמתפללים פה אחד קרוב לאלף ילדים בתוך בית המדרש, ועוד כ-600 בנות שאומרות תהילים בבתי יחד עם השידור החי, זה הרי דבר עצום ונורא, לא פלא שאנשים רואים ישועות פלאיות. לא תמיד הם מספרים לי, אבל כשהם מתקשרים בפעם הבאה לבקש שהילדים יזכירו שם בתפילה, הם כבר מספרים לי גם מה הישועה שהם ראו בפעם הקודמת".

שזכתה עירנו לחברת תהילים - ענני".

תותים על כף היד

יהודי שזכה לראות ישועות פלאיות בארגון, משתף אותנו בסיפור המיוחד שלו:

"אני חשבתי שאני כבר לא יכול להיות מופתע", הוא מספר, "הילדים של 'ענני' כבר הראו לי כמה פעמים, כמה גדול כוחה של אמירת תהילים בציבור כזה ענק של ילדי תשב"ר שלא טעמו טעם חטא. אבל הפעם גם אני חשבתי שאני עומד להתעלף... וכך היה המעשה: "אני מתגורר בדירת גג שנבנתה אומנם תחת פיקוח הדוק של מהנדס רציני מאוד, אבל עם חריגות שלא בדיוק כפי תנאי הרישיון מהעירייה, כנהוג במקומותינו... קניתי אותה בטאבו משותף, והמחיר היה בהתאם.

"כשקונים כזה נכס, לוקחים בחשבון שיש כמה וכמה סיכונים. זה יכול להסתבך אם איזה פקח עקשן או פקיד ברשויות שיחליט להיטפל לדירה הזאת, אבל ברוב רובם של המקרים הכל עובר בשלום, והדירות הללו עומדות על תילן שנים רבות.

"והנה איתרע מזלי, פקח שעבר באזור החליט שזאת חריגה מדי גדולה בשביל שיעלים עין. אני ניסיתי לדבר על לבו, ולפעול בדרכים המקובלות בקרב העוסקים בתחום, שמבינים איך מסתדרים עם פקחים כאלו שרוממות החוק בגרונם וכו'. אבל הוא לא רצה לשמוע משום דבר, והבהיר לי שאת הדירה הזאת חייבים להרוס. הוא באופן אישי לוקח על זה אחריות, ואם הדירה שלי לא תיהרס בתוך חצי שנה, יגדלו לו תותים על כף היד..."

"ביררתי קצת ונאמר לי שהפקח הזה הוא עקשן גדול, ואם לא הצלחתי 'להרגיע' אותו בשיחה הראשונה, אין מה לעשות, ואני צריך להתחיל להיערך למאבק משפטי, שיעלה לי הון רב, וכולי האי ואולי, מי יודע אם זה יעזור לי בכלל.

"התקשרתי לחבר, ואמרתי לו שאני צריך עורך דין טוב. החבר שלי אמר לי שיש לו כמה עורכי דין שהוא מכיר, ויכול לעזור לי להגיע אליהם, אבל אם אני רוצה 'עורך דין טוב', יש רק אחד, ארגון 'ענני'... 'תתקשר עכשיו לרב עמרם בינעט', הוא אמר לי, 'ותעשה לו

הלוואה משמים

הסיפורים אכן מוגזנים מאוד. חלקם מגיעים בעל פה, וחלקם בכתב. וכך כותב אחד המגיבים לרב בינעט:

"אני נשוי כבר כמה שנים וב"ה יש לי כבר שלושה ילדים בלי עין הרע כן ירבו, ועדיין לא זכיתי לדירה משלי. אני מתגלגל מדירה שכורה לשנייה.

"כדי לקנות דירה כיום צריך הון עצמי לפחות כמה מאות אלפי שקלים, והשאר אפשר בתשלומי משכנתא. למרות שאני מרוויח די יפה, זה טוב אולי לתשלומי משכנתא. אבל מכאן להשגת הון עצמי גדול כל כך, הדרך עוד ארוכה. ניסיתי ללוות פה ושם, אך לא עלה בידי סכום נכבד להלוואה. היו חסרים לי כמאה אלף שקלים להשלמת ההון העצמי, ולא יכולתי אפילו לחשוב מאיפה אני משיג כזה סכום.

"קראתי את הסיפורים של 'ענני' והתרשמתי. אני אישית מאמין מאוד מאוד בכח הבל פיהם של תשב"ר, במיוחד שמדובר באלפי תשב"ר שמתאספים במקום אחד ואומרים בצוותא חדא - אין כוח חזק מזה. החלטתי אני וב'לב לתרום סכום נכבד. התקשרתי ותרמתי אך לא נושעתי..."

"לא התייאשתי, החלטתי לתרום פעם נוספת כמאמר חז"ל 'קוה אל ה' - חזור וקוה לה'. וכאן קורה הדבר הלא יאמן! ביום שני מתקשר אלי בן אדם שאיני מכיר, וכשפגשתי אותו גם נוכחתי שהוא אינו משתייך למרבה הצער לציבור שומרי התורה והמצוות, ואמר לי: 'אני רוצה להיפגש בנושא מסוים'. קבענו להיפגש, ובפגישה פנה ואמר לי: 'יש לי מאה אלף שקלים שאין לי כרגע מה לעשות עמם, ומסיבות כאלו ואחרות אני לא רוצה שזה יהיה מונח בבנק. אני מבקש ממך, קח את זה כהלוואה ובהזדמנות אחרת תחזיר לי את זה, לכשירווח'.

"אני הייתי בהלם, בהלם גמור. 'מי אתה? למה החלטת להעניק לי את ההלוואה?' הוא ענה לי: 'חיפשתי אדם חרדי ישר והגון שאני יכול לסמוך עליו. נכנסתי לשכונה החרדית ושאלתי מי נחשב כאן לאדם ישר והגון, אמרו לי את השם שלך. קח את ההלוואה!!!... יצאתי משם כשעיני דומעות משמחה. אי אי ענני ענני אשרינו

**"אמרתי לו שאת הרב בינעט
אני מכיר, ואני גם מכיר את
הכח של אמירת התהילים,
כי כבר כמה פעמים תרמתי
ונושעתי. אבל הפעם מדובר
על משהו מאוד רציני... 'אם
הילדים יגידו תהילים, זה יגרום
שלפקח העקשן יגדלו תותים על
היד?', שאלתי בגיחוך מריר..."**

מבני משפחתו חלה, והוא קישר את זה לרדיפה שלו כנגד?
"זאת באמת שאלה טובה, ולצערני אין לי עליה תשובה. מאז לא
ראיתי את הפקח שוב, והאמת שאני לא מאוד מתגעגע אליו..."

לתרומות ולתגובות ניתן לפנות לרב עמרם בינעט
בטלפון שמספרו: 052-7653990.

העברה של 360 שקלים. הרגע! מחר יום שישי יגידו עליך תהילים,
ואני מבטיח לך שתראה ישועות...!

"אמרתי לו שאת הרב בינעט אני מכיר, ואני גם מכיר את הכח של
אמירת התהילים, כי כבר כמה פעמים תרמתי ונושעתי. אבל הפעם
מדובר על משהו מאוד רציני... 'אם הילדים יגידו תהילים, זה יגרום
שלפקח העקשן יגדלו תותים על היד?', שאלתי בגיחוך מריר...
"החבר שלי התעצבן עלי: 'היפלא מה' דבר?', הוא נוף בי, ואני ידעתי
שהוא צודק. מי שיכול לרפא חולים ולסמוך נופלים, יכול גם לגדל
תותים על כף ידו של פקח, או לחלופין לרכך את לבו...
'תרמתי 360 שקלים..."

"ביום ראשון בבוקר, דפיקות בדלת. אני פותח את הדלת והפקח
עומד שם. ממש כעסתי. 'החלטת למרר לי את החיים?', שאלתי
אותו בכעס לא מוסתר. 'תגיד לי מה אתה רוצה ממני. לך תגיש את
המסמכים ונתראה בבית המשפט. אל תרדוף אותי, זה כבר גובל
בהטרדה!'"

"אבל הפקח שתק. היו לו דמעות בעיניים. 'קרעתי את כל הניירת',
הוא אמר לי, 'ודאגתי להעלים עקבות גם מהמחשב. אין לרשויות
שום דבר נגדך. אם מישהו יגע לך בדירה, יגדלו לי פה תותים!', הוא
אמר והצביע על כף ידו, ואני לא האמנתי למשמע אוזניי..."

"הפקח התחנן שאסלח לו, ופנה ללכת. אני יודע שהציבור בטח
ירצה לדעת מיה היה הסוף ולמה הפקח התנצל.

"האם בא אליו יהודי עם זקן ארוך בחלום הלילה, והכה אותו עם
שוט עד שהוא הבטיח לבטל את ההליכים נגדי? אולי חלילה מישהו

למלאות צלחת

זזה

מתכון לנחת

**זכיתם לשבור צלחת?
חוגגים אירוסין בשמחה?
בזמן הזה, מאות משפחות
מתושבי העיר משוועים למזון חם
העניקו להם ארוחה חמה ומזינה
ותזכו לרוב נחת ושמחה!**

לתרומות והצטרפות למשפחת עזרת אחים

02-999-0000

www.ezratachim.com

שדוהר 1

מטבח
עזרת אחים

מטבח עזרת אחים

לעילוי נשמת הרב ר' ישיע' קר משה מקרעסטיי ז"ע

עזרת אחים

"אנחנו עושים הרבה אקשן בבית הספר", הם אמרו, "אנחנו דורשים שילמדו יותר יהדות, אנחנו אוספים חברים לתפילת מנחה בצהרים, מניחים תפילין לחברים, עושים מבצעים של שמירת שבת וכדו'. אם אנחנו עוזבים עכשיו והולכים לשיבה, כל הפעילות בבית הספר תיעצר"

כיצד פסק הגר"י זילברשטיין שליט"א לאחים התאומים, שמתלבטים אם לעבור ללמוד בישיבה, או להישאר בבית הספר הממלכתי ולקרוב את החברים ליהדות? • שיחה מרתקת עם פעיל 'אחינו', הרה"ג ר' אהרן ידלר, שמספר על הפעילות ועל 'יום הדין' בראש חודש אלול

חודש אלול, היום בו מתחיל ה'זמן' החדש, הוא סוג של 'יום הדין' עבור פעילי 'אחינו' שעובדים באגף של קירוב רחוקים.

במשך השנה כולה הם עובדים ומשקיעים להגיע ליום הנכסף הזה, חותרים להכניס כמה שיותר בחורים צעירים לעולמה של תורה, להציל אותם משיני הארי, ולהביאם אל היכל הישיבה הקדושה. "זה קורה כל השנה", מספר הרב אהרן ידלר, מוותיקי הפעילים בארגון. "בכל פעם שאנחנו מאתרים בחור שהחל בתהליך של התחזקות וכבר בשל להיכנס לשיבה, אנחנו משתדלים להכניס אותו לשיבה מתאימה.

"אבל אין ספק, שיעקר העבודה נעשית דווקא בתחילתה של שנת הלימודים החדשה, וזה קורה בחלוקה לשתי קבוצות. הקבוצה הראשונה נכנסת לשיבה בראש חודש אלול, והקבוצה השניה בראש חודש חשוון, אחרי החגים".

לדבריו, העבודה מתחילה מספר חודשים קודם לכן. "השנה פעלנו בשיתוף פעולה הדוק מאוד עם רשתות של מדרשיות ברחבי הארץ.

"המדרשיות האלו לא עוסקות דווקא בלדחוף את הבחורים להיכנס לשיבות. כמובן שאם רואים בחור שבשל לכך הם ממליצים לו, אבל לא זאת העבודה שלהם. הם עובדים יותר בשיטה של לתת לכל מי שרוצה לשמוע, להיכנס למדרשה לשמוע וללמוד כמה שהוא רוצה.

"במדרשיות האלו יש עשרות אלפי בני נוער, חלקם באמת באים רק כדי לשמוע קצת, להתוודע ליהדות שלהם, להבין מה זה שבת ומה זה חודש אלול. אבל הם לא מעוניינים לתהליך משמעותי של חזרה בתשובה.

"יש רבים שכן רוצים לחזור בתשובה, וגם עושים זאת בפועל, אבל הם לא נכנסים לשיבה, אלא פשוט נשארים באותו מקום בו הם נמצאים, מתגייסים לצבא ושומרים מצוות. כמובן שבמקרים רבים זה לא מחזיק מעמד לאורך זמן, כי בלי 'כור ההיתוך' של הישיבה, קשה מאוד להישאר שומר תורה ומצוות, אם גדלת בבית שאינו כזה.

"יש רבים מאוד שכן רוצים לחזור בתשובה, ואפילו רוצים להיכנס

לישיבה, אבל הם פוחדים, הם חוששים, ובצדק. זה לא דבר של מה בכך להחליף את כל העולם שאתה חי בו ולעבור ליקום מקביל שבו כולם חובשים כיפות, לובשים ציצית, מברכים לפני האוכל ולאחריו, נוטלים ידיים, שומרים על העיניים והאוזניים שלא לראות ולשמוע מה שלא צריך, וכמובן העיקר, יושבים ולומדים תורה במשך שעות כל יום...

"זה מאוד מאוד מפחיד עבור מי שאינו רגיל בכך. וכאן בדיוק מגיע תחום העבודה שלנו...

"מה אנחנו עושים בעצם? אנחנו יוצרים קשר עם המדרשיות, שמצביעות לנו על הבחורים האלו, שרוצים להיכנס לשיבה אבל חוששים לעשות את הצעד.

"הבחורים האלו זקוקים לעזרה. קודם כל הם צריכים להבין מה זה ישיבה בכלל, איך זה נראה, מה בדיוק עושים כל היום, ומי אמר שאני מתאים לשם...

"דבר שני, חשוב לא פחות, הם צריכים שיכוונו אותם לשיבה המתאימה. מבחינתם ישיבה במבשרת ציון, ישיבת 'אור החיים' של הגאון רבי ראובן אלבו, וישיבת 'תושיה' בתפרה, אלו שלוש ישיבות שאין ביניהן שום הבדל. זאת ישיבה וזאת ישיבה, מה ההבדל?

"אמרתי להם: חבר'ה, זאת שאלה מאוד רצינית. אני לא יכול לענות עליה. כזאת שאלה צריך להפנות לאחד מגדולי הדור. בואו נכתוב אותה בצורה מסודרת, ואני אקח אותה לגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, מגדולי הדור, שיפסוק בשאלה

יצחק זילברשטיין שליט"א, מגדולי הדור, שיפסוק בשאלה. "ניגשתי לרב זילברשטיין עם השאלה, והוא ענה בצורה מאוד נחרצת: 'חיך קודמין', שני האחים צריכים לדאוג קודם כל לרוחניות שלהם, לפני שהם הולכים לדאוג לחברים. ומה יהיה על החברים? מן השמים ירחמו, הרבה שלוחים למקום, אתם תפקידכם להיכנס לשיבה כמה שיותר מהר, כדי להתעלות בתורה וביראת שמים. "במקרה הזה, של התאומים, גם ההורים לא מנעו מהם בכלל. הם העדיפו שימשיכו בבית הספר, אבל הם לא נבהלו מהרעיון של לימודים בשיבה. עשינו אצלם ביקור בית קצר, מצאנו בית מסורתי, שבו מקפידים להדליק נרות ולהפריד בין בשר וחלב וכדו', ואחרי שיחה לא ארוכה ההורים סמכו את ידיהם על בניהם, ואמרו להם שיעשו כפי שלבם חפץ".

"אני יכול לספר לכם מקרה נוסף, שממש גורם לי להוריד דמעות של התרגשות כשאני נזכר בו. בחור בן 16 בערך, מתגורר באחד המושבים בדרום. הוא התחיל להתחזק וב"ה עשה התקדמות, אבל בחופש הגדול הוא הרגיש שהניסיונות שבאים עליו הופכים לגדולים מדי. כל החברים בבית, הם באים לקרוא לו לשחק איתם ולהסתובב איתם, והוא לא יכול לסרב, וכשהוא איתם הוא נסחף למקומות לא טובים מבחינה רוחנית. "הבחור הזה החליט שהוא עוזב את הבית. אבל הוא בן 17 פלוס, עדיין ברשות ההורים, אין לו איפה להיות, אז מה עושים? הוא נשאר בבית, אבל בבוקר הוא קם מוקדם, עלה על האופניים החשמליים שלו, ונסע למעלה מעשרים דקות לעיר סמוכה, שם התיישב במדרשה ובילה בה את כל היום. רק לפנות ערב הוא חזר הביתה עם האופניים שלו, כשהמטרה היא להתנתק לחלוטין

"אגב, גם בין הישיבות לחוזרים בתשובה יש הבדלים גדולים. גם הבדלי גילאים, וגם הבדלי תרבות, סגנון ועוד. יש ישיבות שבהן משקיעים יותר בהשקפה ויש שמשקיעות בלימוד גמרא עם ראשונים, בחלק מהישיבות יש אווירה יותר קלילה ומשוחזרת, ובחלק יותר קפדנית ורצינית. יש חוזרים בתשובה, שמאוד מאוד רוצים להשלים מהר מאוד את כל מה שהחסירו ולא למדו עד עכשיו, והם ייכנסו לישיבות שבהן הלימוד מאוד אינטנסיבי, אחרים רוצים להתקדם בקצב רגוע יותר, בשמחה ובנחת, ויש ישיבות שמתאימות להם".

"בשבועות לפני תחילת 'החופש הגדול', התחברתי לבכיר ברשת המדרשיות 'אור ישראל', והוא לקח אותי למדרשיות בכל רחבי הארץ. מדובר בימים של נסיעה, ביקורים בכל מיני מקומות, החל ממרכזים תורניים בתוככי ערים גדולות, וכלה בבתי כנסת של מושבים וקיבוצים, מקומות שבהם מתכנסים אפילו ארבעה או חמישה נערים צעירים כדי לשמוע קצת דברי תורה, לא מזניחים אף אחד".

הרב ידלר מספר על מקרה מאוד מיוחד בו נתקל: "כאמור, אנחנו מחפשים את הבחורים שכבר בשלים להיכנס לשיבה, ואנחנו בעצם נותנים להם את הדחיפה הקטנה שחסרה להם כדי להגשים את השאיפה הגדולה שלהם.

"באחד המקומות אליהם הגעתי, מצביע ראש המדרשה על שני נערים, אחים תאומים כבני 15 וחצי. 'שני אלה תלמידי חכמים', הוא אומר לי, ואני מתחיל לדבר איתם ומבין שהם באמת בשלים להיכנס לשיבה בכל רגע שירצו. הישג מדהים מאוד לנערים שגדלו בסביבה שלא ממש מעודדת לימוד תורה, בלשון המעטה. "לקחנו אותם לביקור בשיבה אחת, ולאחר מכן בעוד ישיבה, אפילו שבת בישיבה עשיונו, והם היו מאוד מרוצים. כל שאיפתם להיכנס וללמוד בישיבה.

"אבל היתה להם שאלה קשה מאוד: 'אנחנו עושים הרבה אקשן בבית הספר', הם אמרו, 'אנחנו דורשים שילמדו יותר יהדות, אנחנו אוספים חברים לתפילת מנחה בצהריים, מניחים תפילין לחברים, עושים מבצעים של שמירת שבת וכדו'. החברים משתפים פעולה, חלקם מתחילים להתקרב בעצמם ליהדות.

"אם אנחנו עוזבים עכשיו והולכים לשיבה, כל הפעילות בבית הספר תיעצר. לא יהיה מי שימשיך אותה, וזה אומר שאנחנו מאבדים עוד חברים רבים, שאולי יצטרפו גם לשיבה אם נחכה מספיק זמן עד שהם יספיקו להתחבר!..."

"נדהמתי מהשאלה" מספר הרב ידלר, "תראה מה זה! שני בחורים שמתמודדים עם כזאת שאלה עצומה: ללכת לשיבה ולהתחזק בעצמם, או להישאר בבית הספר ולחזק את החברים?

"אמרתי להם: חבר'ה, זאת שאלה מאוד רצינית. אני לא יכול לענות עליה. כזאת שאלה צריך להפנות לאחד מגדולי הדור. בואו נכתוב אותה בצורה מסודרת, ואני אקח אותה לגאון רבי

מהאוירה החילונית בבית ובמושב.

"הבחור הזה, שככה התגבר על כל הניסיונות, זכה לסייעתא דשמיא מיוחדת, והגיע למצב שבו הוא רושם התקדמות עצומה בלימוד. הצמדנו לו אברך שקידם אותו מאוד, למד איתו שלוש פעמים בשבוע, ולקח אותו פעם בשבוע ללמוד בתוך ישיבה שנמצאת בעיר אחרת באזור. הכניס אותו לאווירה, ואחרי כמה ימים הבחור אמר שהוא רוצה להיכנס לישיבה בתחילת זמן אלול.

"אבל היתה לנו בעיה. הבחור הזה כבר קיבל תאריך לגיוס לצבא. הוא לא מוגדר כבן ישיבה, ואינו זכאי לדיחוי מבחינה חוקית. זה שעכשיו הוא החליט להיות בחור ישיבה, לא מעניין את השלטונות. כמו כן, גם ההורים שלו דחקו בו ללכת לצבא, ולהמשיך במסלול אליו הוא חונך בבית. ההורים התנגדו בתוקף שיצא לישיבה, אבל הוא מאוד רצה. שוחחנו עם ההורים, הסברנו להם מה הוא הולך לעשות בישיבה ואיך יראו החיים שלו, הראינו להם שזה לא כזה מפחיד כמו שהם חושבים, ולבסוף השגנו את ההסכמה שלהם.

"הפגשנו אותו עם מומחים, שנתנו לו הדרכה מפורטת איך להסתדר עם הצבא, וב"ה בראש חודש אלול, נכנס הבחור הזה לישיבה בשעה טובה. אשריכם ישראל!".

הרב ידלר נזכר בסיפור מדהים שהחל לפני כעשר שנים, והשנה נרשמה בו התפתחות נוספת.

"לפני כעשר שנים, הכרתי בחור אחד שחזר בתשובה. הוא בא מבית לא דתי בכלל, אבל שמרו שם קצת מצוות כדי להחזיק קשר למורשת היהודית.

"הבחור התחזק, נכנס לישיבה שבה זכיתי לשמש כר"מ, ומאז היה לנו קשר מאוד חזק. אני קירבתי אותו ומהר מאוד הוא עלה על דרך המלך, והפך לתלמיד חכם מופלג. היום הוא אברך חרדי לכל דבר, אי אפשר להאמין שזה התחיל רק כשהיה נער בוגר. הוא למד בישיבה ליטאית מהטובות ביותר, והקים בית בהתאם. מאז כבר הספיק לחבר ספר או שניים, והוא מחשובי האברכים בעירו.

"יום אחד הוא מתקשר אלי ואומר לי שיש לו אח שנשאר מאחור. האח שלו אומנם מתעניין ביהדות ורוצה להתקרב, אבל הוא נער צעיר, יש לו יצר הרע, חברים, מכשירים כאלו ואחרים, הוא צריך דחיפה רצינית כדי להיכנס לישיבה.

"חבל על הבחור", אומר לי אחיו הגדול, "אם לא ידחפו אותו חזק, הוא יישאר שמה, אם ידחפו אותו אפשר להציל אותו ואת זרעו אחריו".

"אמרת לי: 'תשמע, אנחנו לא מיסיון. אם הבחור לא מעוניין, מה אתה רוצה, שנכריח אותו? ומה עם ההורים שבטח מתנגדים...'. אני מציע שתדבר עם אמא שלי, אמר לי האברך, ולא הוסיף. הוא נתן לי את מספר הטלפון שלה, והפציר בי לגשת לביתם

ולפגוש את ההורים.

"נסעתי אליהם הביתה, ישבו שם האבא והאמא, ואמרו לי שאם אני אצליח להכניס את הבן הצעיר שלהם לישיבה, הם יברכו אותי בכל הברכות האמורות בתורה.

"הבן שלי שנהיה רב, הוא הכבוד של כל המשפחה", אומרת האמא על הבן האברך. 'כולנו, כולם! גם אני ובעלי, גם הדודים והדודות שלי, אחים ואחיות, כולם יודעים שהוא הכבוד של המשפחה. הלוואי עוד ילד אחד ילך לישיבה ויהיה גם הוא רב, הלוואי!!!..."

"דיברנו עם הבחור, והוא בעניין. הוא התחיל ללמוד במדרשה, התקדם, לקחנו אותו כמה פעמים לישיבה, והוא מצהיר בכל פה, שהוא יבוא לישיבה.

"אבל יש בעיה אחת: הבחור הזה, מגיל צעיר יש לו חלום להיות טייס קרב. הוא לא מוותר על זה, אבל אמא שלו צוחקת. היא אומרת לי: 'עוזב אותו כבוד הרב, אל תשכנע אותו בכלל לא ללכת לצבא. אני אומרת לך, אם הוא ילד טוב בישיבה, אם הוא כן ילך לצבא, הוא יברח אחרי שבוע. זה ילד מפונק זה, הוא לא יחזיק שם מעמד. הוא נועד לשבת וללמוד', ובניתיים אנחנו ממשיכים לעבוד, ומקווים לטוב.

"כך גם סיפור אחר, למשל בחור שמתגורר בעיר די קטנה שבה אין מוסד מתאים לאופי שלו ורמת המוכנות שלו ללימוד בישיבה. ההורים הסכימו שילך לישיבה, אבל לא הסכימו שישן בפנימייה בשום אופן. 'שילמד איפה שהוא רוצה', הם אמרו לנו, אבל בלילה הוא ישן כאן בבית!".

"אחרי חיפושים שהעלו חרס, עלינו על רעיון: התברר לנו שהאבא עובד באיזו חברה גדולה בעיר גדולה, ושבמרחק של כמה דקות הליכה ממקום העבודה של האבא, יש ישיבה שמתאימה בדיוק לאותו בחור.

"מסתבר שגם שעות העבודה של האבא די מתאימות, והחל מראש חודש אלול, הבחור הזה קם מוקדם כל בוקר, ונוסע עם אבא שלו למקום העבודה שלו, משם הוא צועד רגלית כמה דקות ומגיע לישיבה. אגב, מדובר בבחור מאוד מאוד מוכשר ומאוד מאוד רציני, ועוד לפני שהוא נכנס לישיבה הוא סיים כבר כמה מסכתות בלי עין הרע. אנחנו בטוחים שהוא עוד יהיה מורה הוראה בישראל בעזרת ה'".

"לשמחתי הרבה, רואים בסייעתא דשמיא הצלחה גדולה מאוד, אחוז גבוה מאוד מאוד מהנערים שטיפלנו בהם בצורה ממוקדת אכן נכנסים לישיבות, ויש עוד רבים שאמורים להיכנס בתחילת חודש חשוון. זאת, בנוסף לאלו שנכנסים בכל ימות השנה באופן שוטף, ושלא מחכים לתחילתה של שנת לימודים חדשה".

"בחסדי שמים, יש סייעתא דשמיא גדולה, וגם כשנראה ששום דבר לא זז, פתאום הקב"ה פותח לנו פתח ואנחנו רואים הצלחות גדולות".

שמעתי בשם אחד מצאצאי ה'חתם סופר', הגאון רבי יצחק יחיאל עהרנפלד שליט"א, כי קיים תיעוד מוסרט ללא קול בן שתי דקות משנת תשי"ט, בו נראים שני נכדי ה'חתם סופר' - הגאון רבי עקיבא סופר זצ"ל, גאב"ד פרשבורג, בעל ה'דעת סופר', והגאון רבי שמואל עהרנפלד זצ"ל, גאב"ד מטרסדורף, יושבים יחדיו בבית הגאון רבי שמחה בונים סופר זצ"ל בעיר לוגאנו, ומשוחחים ביניהם בחביבות. התיעוד כאמור ללא קול, אולם רואים בו דבר מעניין מאד; מדי פעם במהלך השיחה שני הגאונים הללו מתרוממים מעט ממקומם וחוזרים לשבת, שוב מתרוממים ושוב יושבים, כך חוזרת על עצמה התופעה שוב ושוב

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

ממקומם ביראת הכבוד!...
עד כדי כך היתה גדולה יראתם של צאצאי ה'חתם סופר' מהזכרת שמו של זקנם, גאון ישראל וקדושו!
עוד סיפר הרב עהרנפלד באותה הזדמנות, כי הרב הקדוש רבי אהרן מבעלזא זצ"ל, מופת הדור והדרו, קיבל על עצמו ללמוד בכל יום בספרי הראשונים, וביקש ממשמשו שיזכיר לו לעשות כן. באחד הימים, כאשר עלה הרבי על יצעו לנום את שנתו הקצרה, העיר הגבאי ביראת הכבוד את תשומת ליבו של הרבי, כי מהבוקר לא ראה אותו הוגה בספרי הראשונים. הרבי נופך בידו באות ביטול, ואמר: "כבר למדתי היום בספר 'חתם סופר'...".
מפליא איך גדולי עולם ומצוקי ארץ התייחסו אל דברי ה'חתם סופר'. קדושי עליון התייחסו אל דבריו כאל דברי הראשונים!
לאחר הקדמה זו, נגיש אף אנו בדחילו ורחימו להסכית לדברי קודשו

פרשת בן סורר ומורה היא אחת הפרשיות הקשות שבתורה; הרי חי היהודי הם יקרים לאין שיעור, ופיקוח נפש דוחה את כל התורה כולה, ואילו כאן לפתע דנים את הבן הסורר ומורה למיתה על שם סופו. הקושיא המרכזית היא, אפוא, אם אכן התנהגותו של בן זה מצדיקה עונש כה חמור, יש להבין מנין היא באה? כיצד הפך נער צעיר להתגלמות ההשחתה, עד שצריך להורגו כדי שימות זכאי ולא ימות חייב?

אימרה נוראה מובאת בשם רבינו מרן בעל ה'חתם סופר' זצ"ל להסביר הענין. אך קודם לכן, מן הראוי לייחד כאן דברים אודות עוצם קדושתו ונוראותו של ה'חתם סופר', שיש לדעתם טרם עוסקים בתורתו ואמרו.

שמעתי בשם אחד מצאצאיו, הגאון רבי יצחק יחיאל עהרנפלד שליט"א ראש ישיבת 'בית שמואל', כי קיים תיעוד מוסרט ללא קול בן שתי דקות משנת תשי"ט, בו נראים שני נכדי ה'חתם סופר' - הגאון רבי עקיבא סופר זצ"ל, גאב"ד פרשבורג, בעל ה'דעת סופר', והגאון רבי שמואל עהרנפלד זצ"ל, גאב"ד מטרסדורף, יושבים יחדיו בבית הגאון רבי שמחה בונים סופר זצ"ל בעיר לוגאנו, בנו של גאב"ד פרשבורג, ומשוחחים ביניהם בחביבות.

התיעוד כאמור ללא קול, אולם רואים בו דבר מעניין מאד; מדי פעם במהלך השיחה שני הגאונים הללו מתרוממים מעט ממקומם וחוזרים לשבת, שוב מתרוממים ושוב יושבים, כך חוזרת על עצמה התופעה שוב ושוב.

הרב עהרנפלד בירר פרט זה, מפי אותו האיש שהסריט את הקטע המדובר, הרב הגאון רבי יהושע דוד שרייבר שליט"א, בנו של בעל הבית בו אירע המקרה - רבי שמחה בונים סופר, והלה סיפר, כי בכל פעם בו עלה בשיחה שמו של זקנם בעל ה'חתם סופר', הם התרוממו

המופלא לחולל פלאות, הן מהבחינה הסגולית והן מהבחינה המציאותית:

חז"ל אומרים (ברכות לב, ב): "אמר רבי אלעזר, מיום שחרב בית המקדש נגעלו שערי תפילה... ואף על פי ששערי תפילה נגעלו, שערי דמעה לא נגעלו, שנאמר 'שמעה תפילתי השם ושועתי האזינה, אל דמעתי אל תחרש'".

כח הדמעות הוא כח אדיר שניתן ביד האדם, ובכוחו יכולת לחולל פלאות ממש. את כל התפילות שהאדם מתפלל בודקים למעלה, אם הן ראויות לעמוד לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ומי יאמר על עצמו זיכתי ליבי ותפילתי ראויה להתקבל. אבל בדיקה זו מדלגת על תפילה שבאה עם דמעות!

הדמעות מסמלות את עומק הלב, את השתפכות הנפש, ואבינו שבשמים אינו מסוגל, כביכול, להישאר אדיש לצערם של בני כשבוכים!

הגאון הקדוש רבי צבי הירש קאייזנובר זצ"ל בספרו 'קב הישר' (פרק ח) כותב: "ויראה להתפלל בדמעה, כי תפלה בדמעות היא קרובה מאוד להתקבל... ומרוב חשיבות התפילה בדמעות, הפתח אשר נכנסים שם התפילות אשר הם עם דמעות - אינו פותח אותו פתח שום מלאך או ממונה, כי אם הקדוש ברוך הוא בעצמו ובכבודו... וכשהתפילה היא עולה למעלה, אז יוצא לקראתה אופן אחד ושמו ירחמיאל... ונוטל את אותה התפילה עם דמעות, ומעלה אותה והיא עולה ומתקשרת למעלה למקום גבוה מאד".

מבהיל הרעיון! הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו מטפל בתפילה זו! אבי מורי זצ"ל היה נוכח פעם בבית מדרש 'חזון איש' זצ"ל, כאשר הגיע ידידו הטוב, הרה"ג רבי שלמה לורנץ זצ"ל, וברצונו לייסד ישיבה 'לחלשים'. נרעש 'חזון איש' והתנגד בתוקף: "אין 'חלשים'! הכשרונות יגיעו לילד בלי שום תקדים הגיוני. הוא יעמוד בפניו של הכביש, וכשיעבור לרחוב השני פתאום יתגלו אצלו כשרונות..."

באחת משיחותיו סיפר ראש הישיבה, מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל, כי שמע מה'חזון איש' את פשר התנגדותו: "הדמעות של האמהות והסתבות פועלות שאין חלשים! כל אחד יכול לשגשג ולצמוח בזכות אותן תפילות ודמעות, גם אם נראה לנו במבט ראשון לא כך!"

עוד מסופר, כי מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל הלך פעם ברחובה של עיר עם בנו הגאון רבי רפאל זצ"ל, חלף על פניהם אדם אחד ואמר לרב: "כבוד הרב יכול להיות מרוצה מבניו שכולם, ברוך השם, הולכים בדרך הישר".

בתחילה לא הגיב הרב מאומה לדברי האיש, והמשיך ללכת בדרכו. אך לאחר כמה רגעים נעצר ואמר לבנו: "רוץ אחרי האיש הזה, ותאמר לו כך: 'האם בחינם זה בא לי? כמה דמעות שפכתי בשעה שנדנדתי את עריסותיכם!'..."

הגאון הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל כתב קטע מרטיט לב בצוואתו, בו הוא תולה את סיבת זכייתו העצומה לראות עולמו בחייו - בנין וחתנין גדולי עולם, בכך שהרבה להתפלל ולהתחנן לפני בוראו. זו לשונו: "ומרגלא בפומי 'ותהי מיטיה שלימה לפניך' בתפילת 'שמע קולי'נו"

של ה'חתם סופר' אודות הנושא בו פתחנו - כיצד יתכן שבבית יהודי, 'אידישע שטוב', יגדל בן סורר ומורה? הלא בן סורר ומורה הוא הדוגמא השלילית ביותר של חינוך קלוקל. מהו השורש עליו נוכל להצביע ולומר - כי זהו הגורם לילד לצאת כה מופקר, סורר ומורה, זולל וסובא?

התשובה טמונה בלשון הפסוק עצמו, מאיר את עינינו ה'חתם סופר'. "כי יהיה לאיש בן סורר ומורה - איננו שומע בקול אביו ובקול אמו". הפשט הפשוט הוא כמובן שאינו שומע לקולם ואינו עושה את אשר הם מצווים אותו. אך ניתן לפרש גם שהוא אינו שומע את קול אביו ואת קול אמו.

איזה קול הוא איננו שומע? את קול אביו בשעת לימוד התורה! את קול הנעימה הנצחית של ההתעמקות בגמרא בוקעת מפיו! את קול ההערכה והאהבה הרוחש לו אביו בשעת הלימוד הקבוע שלהם, ולכן הוא אינו מרגיש את מתיקות התורה!...

כך גם הבן אינו שומע את קול אמו. את קול בכייתה כשעומדת ב'שמונה עשרה' לפני בורא עולם ושופכת תחינה! את קול יפחטה באמירת תהילים! את קול תחנוניה בשעת הדלקת נרות שבת קודש ובשאר זמנים מסוגלים ששערי שמים פתוחים בהם לתפילה! הוא אינו שומע את קול אמו מלמדת אותו "שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אמן", וחוזרת עמו מדי בוקר מיד עם הקיצו משנתו על ההודאה הראשונית הבסיסית: "מודה אני לפניך!"

אילו היה הילד שומע את כל הקולות הטהורים הללו, אכן היה בכוחם לחדור עמוק לתוככי ליבו ולהותיר בו רושם בל ימחה, וכך היתה מתעצבת דמותו ברוח התורה והמסורה. אולם הבן לא שמע את הקולות הללו, להיפך, הוא שמע קולות של תאוה לאשת יפת תואר, של גשמיות, של יצר הרע, ואם אלו הם הקולות שהגיעו לאוזניו מינקותו - מה יעשה הבן ולא יחטא? כיצד לא יצא בן סורר ומורה!?

באימרה נוקבת זו של ה'חתם סופר' טמון אחד היסודות הגדולים ביותר לבנין הבית היהודי על מכונו: החדרת האווירה הראויה בבית. אותו קול הלימוד של האבות, ברצינות, בהתלהבות ובחשק, וקול הבכיה של האמהות הצדקניות, המתחננות לבוראן שתזכינה בבנים הגונים וצדיקים - גידל עדרים עדרים של צדיקים וחכמים, והוא מועיל יותר מכל הסגולות, הברכות וקברות הצדיקים. מה שהילדים רואים בבית! מה חשוב לאבא ובמה הוא משקיע. מתי האמא מתרגשת, ועל מה אמא מתחננת! משפיע יותר מהרבה סגולות ועניינים אחרים.

"שערי דמעות לא נגעלו"

שתי נקודות עיקריות עולות מדברי ה'חתם סופר': ראשית, הענין של דוגמא אישית מצד ההורים. כדי לזכות לבנים תלמידי חכמים יראים ושלמים, צריך להקרין התנהגות נאותה בבית בדיוק כפי שהורה מצפה מבנו לנהוג. שנית, ואולי הוא אף חשוב מכל - זהו כח התפילה. נפתח בכמה מילים על כח הדמעות והתפילות של ההורים, וכוחן

ידעתי, שכאשר מקבלים התעוררות מן השמים אסור לדחות אותה, שלא תיעלם הסייעתא דשמיא הנלווית אליה. ולכן, החלטתי לא לחכות לשום דבר, לא לתחילת הש"ס, לא למסכת חדשה, וגם לא לפרק חדש, אלא בר"ח חשוון התחלתי ע"ז דף נז. ככה באמצע המסכת...

סדרת שיחות עם אנשים מופלאים הנבחרים על כל הש"ס

הרה"ח אהרן כהן

הרב דוד אלבו שליט"א

להספיק כל יום את הדף, חיפשתי נוסחה שתשלב את שני הדברים. עד שהגעתי למסקנה, שבאם אקבע מספר פעמים שאלמד את הדף מתחילתו ועד סופו כל יום, אגיע בסייעתא דשמיא להבנה טובה בפרק זמן מוגדר. כך, התחלתי אכן ללמוד כל יום שלוש פעמים את הדף מתחילתו ועד סופו, כשהלימוד הולך ומתחדד יותר ויותר. "באופן כללי", מטעים הרב אלבו, "אפשר לומר, שהלימוד בצורה של חזרה כמה פעמים יש בו תועלת גדולה, שהרי השכל האנושי לא מצליח לתפוס בפעם אחת הרבה נתונים ופרטים. כך שבכל לימוד קולטים עוד 'שכבה' בהבנת וידיעת הדף. בפעם הראשונה, קולטים לפעמים רק את עיקרי הסוגיא ומהלך הגמרא, כשבכל לימוד נוסף, מפנימים עוד ועוד פרטים, עד שהדברים נעשים ברורים ובהירים, מאירים כנתנתן".

• וככה חשבת לדעת את הש"ס?

"המושגים שלי לגבי ידיעת הלימוד, היו קצת שונים ממה שאני מכיר היום, אחרי שאני משתתף במבחני 'דרשו', הוא מחויף. אך אז בהחלט חשבתי ורציתי לזכות לכך, על כן קבעתי לעצמי סדרי חזרות מתוכננים ומחושבים. בכל יום, הלימוד היה מתחיל בחזרה על הדף שלמדתי לפני ארבעה חודשים, אחר כך הלימוד שלמדתי לפני חודש והדף שלפני שבוע, אחרי כן הדף של שלושם ושל אתמול, כשאז הייתי ניגש ללמוד את הדף של היום שלוש פעמים. "כמו כן", הוא מציין, "הקפדתי ללמוד מתוך גמרא אישית, כך שכל הערה ושאלה שהתעוררה בתוך הלימוד, ולא יכולתי להעמיק

גם אם כבר עברתי הרבה שיחות וראיונות עם חברי מסגרות 'דרשו' בכלל, וחברי מסגרת הדגל 'קניין ש"ס' בפרט, עדיין כל אחד ואחד מרתק ומפעים אותי מחדש. כל אחד לפי סגנונו ודרכו בוחר לעצמו את דרכו לפסגה, לזכות לדעת את כל הש"ס.

עם כל זאת, אציין בהערכה את ההנאה המיוחדת שהייתה לי לשוחח עם הרב דוד אלבו שליט"א, מחשובי האברכים בעיר בית שמש. הפירוט המוורחב במסלולו האישי, שנמסר בנעימות ובבהירות, בוודאי יביא תועלת לכל אחד בדרכו האישית לידיעת הלימוד.

• מתי התחלת ולמה?

"מטבעי אני נמשך יותר ללימוד בעיון, לאט ובעמקות. בעבר אף הייתי אומר שזה לא מתאים עבורי הלימוד בקצב הדף היומי. אך ברון השם, הכל השתנה אצלי לטובה. היה זה כשנתיים אחרי נישואי", משחזר הוא שתיים עשרה שנה אחורה. "אחרי חג הסוכות תשע"א, הרגשתי בעצמי שאני צריך להשקיע בהרחבת ידיעותיי בתורה, כך שנפל לי הרעיון להצטרף ללימוד בסדר הדף היומי, גם ראיתי לעצמי תועלת שיהיה לי לימוד קבוע כל יום חוק ולא יעבור, שלא יעבור עלי שום יום בלי לימוד הקביעות הזאת.

"מספרים", הוא מוסיף, "על הגאון רבי חיים מבריסק ששיבח את בנו הגרי"ז בימי בחרותו, שלמד את כל הש"ס. כמוכן. תיכף נשאל על ידי מקורביו ותלמידיו, איך הרב משבח את לימוד כל הש"ס, דבר הנראה כנוגד את שיטתו, שהעיקר הוא הלימוד בעיון, לרדת לעומקה של סוגיא... נענה להם הרב מבריסק: 'אכן בוודאי העיקר זה הלימוד בעיון ובהבנה, אך ברור שאדם שלא למד פעם אחת את כל הש"ס, אינו יכול לפתוח בכלל את פיו בבית המדרש'...

"כך או כך, זאת ידעתי, שכאשר מקבלים התעוררות מן השמים אסור לדחות אותה, כי אחר כך היא תיעלם, ואיתה גם הסייעתא דשמיא הנלווית אליה. ולכן", מציין הרב אלבו בנעימות, "החלטתי לא לחכות לשום דבר, לא לתחילת הש"ס, לא למסכת חדשה, וגם לא לפרק חדש, אלא בר"ח חשוון התחלתי ע"ז דף נז!".

• ואז החלטתם להצטרף למבחני 'דרשו'?

"האמת היא שבהתחלה לא חשבתי בכלל על הכיוון הזה", הוא משתף בכנות. "פשוט, כאמור הרעיון היה ללמוד את כל הש"ס. ידעתי והכרתי את עצמי שלא אוכל לוותר על הבנת הדף על בוריו, כי פשוט לא יהיה לי סיפוק ולא אוכל להמשיך. ומצד שני, היה עלי

בה באותו זמן, הייתי רושם לעצמי בגיליון. כך, זכיתי בסדר הנ"ל, להתקדם עד סוף מסכת נדה, אמנם בלא מבחנים, אבל כן בהבנה וסדרי חזרות, בצורה קבועה דבר יום ביומו. וכמוכן, עם סיפוק עצום!"

● למה החלטתם להצטרף למבחני 'דרשו'?

"היה זה לקראת תחילת מחזור חדש. קרוב משפחה דיבר איתי על תכנית 'דרשו', וכך מצאתי את עצמי יושב לראשונה במבחן 'דרשו', על השלושים דפים הראשונים של מסכת ברכות. כמוכן, מציין הוא בהתלהבות, "מיד הרגשתי וראיתי תועלת מרובה מהמבחנים. כל לימוד היה בתוספת דאגה שהלימוד יישמר כמה שיותר.

"בנוסף, יש לציין, הוא מוסיף בחן, "הצורה המיוחדת של המבחנים, השאלות הנבחרות מתוך רצון אמיתי לעזור ללומד לא לוותר על אף נקודה חשובה בדרך, ומצד שני לא להכביד בפרטים פחות חשובים, שרוב הלומדים יתקשו בזה, הוסיפו לי רבות לכל גישת הלימוד בבהירות ובסיכום לידיעת כל דף ודף.

"כך, המשכתי בקביעות כל דף ביומו וכל מבחן בחודשו, עד שזכיתי בס"ד להשתתף בכל המבחנים של המחזור. אמנם לקראת סוף סדר 'נשים', עברתי דירה לעיר אחרת, ואם בכלל הקודם יכולתי ללמוד את הדף בסדר ב' ובכולל ערב, בכלל החדש יכולתי ללמוד רק בבין הסדרים ובכולל ערב, לשם כך קבעתי סדר לימוד יותר קצר שהתאים לזמן שהיה לי."

● איזה טיפ או עצה תוכל להעביר מפרי ניסיונך?

"למעשה, בעצם עניין הקביעות ללימוד ולחזרות, ראיתי חיזוק באמונה בהשגחה פרטית. הרי כל אדם שמקבל על עצמו קביעות, רואה כבר באופן את הימים העמוסים והלחוצים שעומדים להגיע, ומתחיל להסס ולפחד, האם באמת בכוחו לשמור על קביעותו גם באותם ימים.

"והנה המציאות מוכיחה שאחרי שעומדים בגבורה בקשיים הראשונים, ומוכיחים שלקחנו את העניין ברצינות, מיד מרגישים שמלווים בהשגחה מיוחדת, המסייעת ועוזרת ללמוד את החוק הקבוע דבר יום ביומו, כשאף בימים העמוסים", מעיד הוא מניסיון, "מוצאים אנו את עצמנו בלא הסבר הגיוני, עם זמן פנוי הנצרך ללימוד הקבוע כמתנה מן השמים, כאילו שיותר ממה שאנו רוצה לשמור על הקביעות, הקב"ה רוצה שנשמור עליה..."

בעניין זה מוסיף הוא בחיך: "פעם אמר לי חבר, שמחר הוא ילמד את הלימוד היומי כי היום אין לו זמן. הגבתי לו בפשטות: אם היום אין לך זמן לדף אחד, איך אתה יכול להיות בטוח שמחר יהיה לך זמן לשני דפים?!"

"אני זוכר", ממשיך הרב אלבו, "הוזמנתי לסיום של 'דרשו' על סדר מועד בירושלים, כשאו זכיתי לשמוע את מזכה הרבים הגדול והדגול, נשיא 'דרשו', רבי דוד הופשטטר שליט"א, מספר, שפעם ראש ישיבה אחד הנהיג בישיבתו, שלכל בחור יהיה סדר לימוד קבוע יומיומי, שאותו לא ידחה בשום פעם.

"הגיעו יום 'שמחת תורה' ואכן התוצאות נראו על פני הבחורים, בין הקפה להקפה נראו הבחורים כל אחד רץ לספרו, בכדי להספיק עוד

כמה שורות. חוץ מבחור אחד שהיה רוקד ושמוח ולא נראה לחוץ מהקביעות. כאשר פנה אליו הראש ישיבה, ענה לו הבחור שבליל הושענא רבא היה לו הרבה זמן ולכן למד גם את הקביעות של שמחת תורה..."

"לא זו הדרך ולא זו העיר, הגיב לו הראש ישיבה. 'מי שלומד היום את הלימוד של מחר, יבוא להשאיר למחר את הלימוד של היום'..." "עוד יש לזכור", מסיים הרב אלבו. "לכל אדם ישנם זמנים של ירידה שיותר קשה ללמוד בהם. ואם בזמנים אלו לא יהיה מינימום של לימוד, יקשה מאוד לחזור למצב הרגיל. אבל כאשר יש קביעות שמלווה אותן בכל סוגי הזמנים, אז זה יעזור שיוכל לחזור במהרה לדרך המלך.

"אפילו באם קורה", הוא מבקש להדגיש, "שהאדם חלש או עייף מאוד, ואין לו אפשרות להבחין טוב את הנלמד, אזי גם במקרה שכזה עצמי אמונה, שיעבור על הדפים כפי סדר הקביעות, גם אם זה בלא הבנה, מכל מקום לפחות קיים בזה את חובתו המינימלית, שהרי הקביעות מלכתחילה לא קבעה דרגת הבנה מסוימת, אלא מספר פעמים שיש לעבור על הדף. ובוה שמר על הרציפות שתמשיך למחרת בכוחות מחודשים והבנה בהירה."

● **איך אתה מתכוון למבחנים החודשיים? מבקשים אנו לשמוע לתועלת רבבות הקוראים.**

"אצלי, ההכנה למבחן היא לא חלק מהקביעות, והיא משתנית מתקופה לתקופה. אמנם, כיון שאיני נמנה בין בעלי הזיכרון, ואפילו דברים שנלמדו בצורה בהירה ומסוכמת ועם כמה חזרות, נעלמים מזיכרוני אחר תקופה לא ארוכה, ברור שאני צריך להשקיע בחזרות לפני המבחן. במשך תקופה ארוכה הייתי משתדל לחזור על כמעט כל החומר, ביום חמישי לפני המבחן, בצורה מהירה, דהיינו רק הגמרא עם הצצה לכמה נקודות חשובות ברש"י, שסימנתי לי בזמן הלימוד.

"בהמשך, שמתי לב ששאלה שלא ידעתי לענות עליה במבחן, הרי, עצם ההתאמצות להיזכר, והתביעה על עצמי לאחר המבחן כשראיתי את התשובה בדרך התשובות הנכונות, חרטו את הדבר הזה בזיכרוני. כך שלמעשה דווקא שאלות ותשובות אלו זכרתי בסוף, יותר מהשאלות שעניתי עליהן בקלות במבחן. זה מה שכיוון אותי להחזיק איתי פנקס, שכל יום תוך כדי הלימוד אחר שסיימתי וסיכמתי קטע בגמרא, אני רושם לעצמי שאלות סיכום בפנקס, והתשובות עליהן בדרך שאחריו. כשאכן מאז שהוספתי לעצמי את הדרך הזאת, אני נהנה וחוזר בדרך זו על כל השלושים דף לפני המבחן."

● **מה אתה משיב לחבר/מכר המתעניין אצלך על הצטרפות למסגרת מבחנים?**

"קודם כל אני מייגע שיהא לימוד קבוע. אפילו הייתי אומר. נשמע הוא נחרץ בדעתו. "שזה לא חייב להיות דף שלם מיד בהתחלה. העיקר דבר שהוא באמת יכול לעמוד בו. כמוכן, בתנאי שיפנה מספיק זמן בסדר יומו ללימוד הקביעות בצורה טובה. אחר כך, בסייעתא דשמיא יוכל להוסיף עוד בקביעות.

"והעיקר לשמור במסירות נפש שלא לוותר על יום אחד. אגב, הוא

להיפך ברוחניות, הוא משכנע אותנו שאנו יודעים מספיק ואין צורך להתאמץ יותר לעמוד במבחן, ולראות מה באמת יודעים ומה לא, כשבוודאי השתתפות במבחן מוספה מרץ וכח להשקיע יותר ויותר בסיכום הלימוד, והוספת סדרי שינון וחזרות..."

שלוחת תגובות לכותב המאמר,
כתבו ל: a0533185209@gmail.com

מוסיף, "מה שאמרו בגמרא 'רב אחא בר יעקב זיף ביומא ופרע בליליא', שמעתי שהכוונה בדווקא בלילה של אותו יום ולא למחרת, דבלימוד תורה הלילה נמשך אחרי היום, כמו שכתוב 'והגית בו יומם ולילה' וכן 'אם לא בריתי יומם ולילה'.
"לגבי המבחנים עניין התועלת ברורה ופשוטה ביותר: כשם שהציר הרע משכנע אותנו בגשמיות שאין לנו מספיק, וצריך עוד ועוד, כך,

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: 4992 * או 077-2222-666

המשך מעמוד 2 | מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א

הצירבור מאריכים לו ימיו ושנותיו", וכיון דהוי סגולה לאריכות ימים א"כ בוודאי נכללת בזה סגולה להינצל מאימות המוות במלחמה. והשני הוא הזהירות באמירת מאה ברכות גם בשבת, שזוהי סגולה גדולה להינצל מכל צרה, וכדאיתא בטור (או"ח סי' מ"ו) שדוד המלך תיקן מאה ברכות, כדי לבטל המגיפה שהיתה בימיו. ורבינו הרוקח (הלכות ברכות סי' ש"ב) הוסיף דמאה ברכות אינן סגולה רק להינצל ממגיפה, אלא זוהי סגולה כללית להינצל מכל הקלות שבפרשת כי תבוא, ונכללת בזה סגולה להינצל מכל צרה.
(מתוך 'ביאורים והנהגות' - ימים נוראים)

הוא זוכה לעורר אהבת הקב"ה אליו, שישפוט אותו ברחמים גדולים כרחם אב על בנו.

שתי מצוות קלות שיש בהן סגולה נפלאה להינצל מכל צרה

בשנות המלחמה היה מו"ר הגה"צ רבי משה שניידער זצ"ל מעורר ביותר להזהר בשתי מצוות שמזולזלים בהן ושכרן רב מאוד. האחת היא קריאת 'שנים מקרא ואחד תרגום' בנחת עם פי' רש"י, אשר על זה אמרו חז"ל (ברכות ה'): "כל המשלים פרשיותיו עם

המשך מעמוד 10 | מרן הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל

הוא חייך כדרכו במתיקות: "את הרמ"א הזה גם אני מכיר, ולמרות זאת אני אומר לך - למה לא לסלוח?!"
השבתי מנהמת לב: "הרי הם עושים לנו נזקים גדולים ומוציאים 'שם רע' עלינו בכל מקום, וכיצד אסלח להם?!"
ואז פנה אלי רב אהרן-ליב במידת האמת האופיינית לו: "אגיד לך, מדוע אינך רוצה לסלוח להם, היות ואתה רוצה שתהיה עליהם קפידא, ואז הם ייענשו משמים, ואז מה יהיה, 'א ביסאלע נקמה'לה", ועשה בתנועת ידו כמראה את הטעם הטוב שבנקמה "זה לא טוב שמישהו ייענש בגללך. הגמרא אומרת שלא מכניסים אותו במחיצתו של הקב"ה", ואז הרים קולו - "תעשה לעצמך טובה, תוציא את עצמך מהתמונה, הקב"ה מכיר את הכתובת שלהם טוב ממך! אתה תמחל להם בלב שלם ואל תסתבך בצרות!..."
(מתוך חכימא דיהודא')

בעצמו הזכיר לי את הצער הגדול של הגמ"ח, את הרדיפות ללא עוול בכפינו. ואז שאלתי מה שהציק לי: "רבינו, אני מתחבט בתוך עצמי, האם לפני יום הדין, אני צריך לסלוח להם על מעשיהם?!"
המקסימום שציפיתי שהוא יענה, כי כדאי למחול, ואם אמחל להם הרי ימחלו לי משמים ו"כל המעביר על מידותיו מעבירים לו על כל פשעיו". רק שיימתי את השאלה והוא הגיב בפשטות - "למה לא למחול?!"
- "כי הם הזיקו לגמ"ח, לא יכניסו כסף ויוציאו פיקדונות..."
- "וכי אתה קבלן של הקב"ה שהתחייבת להביא לקב"ה סכום כזה וכזה מידי שנה בגמ"ח, ואם לא הוא מפטר אותך?!"
ניסיתי בדרך אחרת, ואמרתי: "ישנו דבר אחד שבוודאי אינני צריך לסלוח להם, בכך שהם הוציאו עלינו שם רע בארץ ובגולה, והרמ"א כותב בהלכות יום הכיפורים שהמוציא שם רע על חברו אינו חייב למחול לו".

המשך מעמוד 28 | הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

יתברך נגדו כל תאוותי ואנחתי ממנו לא נסתרה, כי יזכני השם יתברך בבנים וחתנים תלמידי חכמים ויראי אלוקים באמת..."
זהו כוחה האדיר של תפילה וכוחן של דמועות!
(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

וקודם 'היו לרצון אמרי פי...' כך שמעתי מפי קדוש גאון ישראל רבי רפאל שפירא זצ"ל בעת למדי ב'שיבת וולוז'ין, שהיה מתפלל תפילה זו בשמונה עשרה שלש פעמים ביום. מאז התחלתי ולא פסקתי, וזאת עמדה לי ולא תמוש עד עולם".
או כפי שכתב במקום אחר את משאלת ליבו הנוגעת ללב: "השם

סיכום שבועי ב'דרך יומי' בהלכה'

◆ מדוע אומרים את הפסוק 'ואני ברוב חסדך' בכניסה לבית הכנסת בבוקר?

◆ האם עיוור מברך 'פוקח עוורים'?

◆ האם מותר לומר פסוקי תפילה לפני ברכות התורה?

מהלכות ברכות השחר

• בכל בוקר אנו מברכים 'ברכות השחר' על כל טובות העולם והנאותיו. סיבת התקנה של ברכות אלו היא שאסור להנות מהעולם הזה ללא ברכה, והנהנה מהעולם הזה ללא ברכה כאילו מעל ב'הקדש'.

• מנהג ישראל מימות הגאונים לומר בכניסה לבית הכנסת לתפילת שחרית, את הפסוק "ואני ברוב חסדך אבוא ביתך..." וזוהי מעין 'נטילת רשות' להתפלל לפני ה' בהיכלו.

• יש שכתב שהנשים מברכות בלשון נקבה: "שלא עשני גויה", "שלא עשני שפחה", (וכן מנהג בני ספרד); ויש שכתבו שהנשים מברכות בלשון זכר, (וכן מנהג בני אשכנז).

• גר צדק אינו רשאי לברך 'שלא עשני גוי', שהרי נולד כגוי; ונחלקו הפוסקים אם רשאי לברך "שעשני גר", או שכיון שהגויור נעשה בבחירתו אינו יכול לומר 'שעשני'.

• לדעת השולחן ערוך, ברכות השחר הן על הנאות המברך עצמו, ולכן - לדוגמה - עוור אינו מברך 'פוקח עוורים'; ולדעת הרמ"א הברכות הן שבח והודאה על עצם בריאת הנאות אלו, ולכן יש לברכן בכל מקרה.

• בין ברכות השחר שבכל יום אנו מברכים "שלא עשני גוי" בספרים רבים מופיע נוסח ברכה זו בדרך החיוב: "שעשני ישראל", אך כבר כתבו הפוסקים שגירסה משובשת היא.

• בברכת 'לעולם יהא אדם', לאחר הפסוק "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד", יש לומר "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", כיון שלפעמים יש לכוון לצאת בקריאת פסוק זה ידי חובת 'קריאת שמע'.

מהלכות 'מאה ברכות'

• בזמן דוד המלך עליו השלום היתה תקופה שבה מתו בכל יום

מאה אנשים מישראל, ותיקן דוד המלך לברך בכל יום מאה ברכות, והמגפה נעצרה.

• בכל יום אנו מברכים לפחות 88 ברכות, שעליהן נוספות ברכות המאכלים והמשקאות, ברכות 'אשר יצר', ועוד.

מהלכות ברכות התורה

• לדעת פוסקים רבים, חובת ברכת התורה היא מדאורייתא, ולכן המסופק אם ברך - חייב לברך 'אשר בחר בנו', אך יש שכתבו שחובת הברכה מדרבנן, ולכן לכתחילה יש לשמוע את הברכה מאחר.

• כל לימוד אסור לפני ברכת התורה: מקרא, משנה, גמרא, הלכות ומדרשים. ושימוש בלשונות התורה ב'דרך צחות' שלא לשם לימוד, אינו נחשב ללימוד ומותר ללא ברכה.

• שתי ברכות התורה הן: האחת, "לעסוק בדברי תורה... והערב נא..." - שהיא ברכת המצוה; והשנייה, "אשר בחר בנו" - שהיא ברכת שבח לנותן התורה והודאה על מתן התורה.

• אמירת פסוקים שלא לשם לימוד, אלא דרך תפילה ותחנונים - לדעת השולחן ערוך אסורה לפני ברכת התורה, ולדעת הרמ"א ופוסקים נוספים הדבר מותר מעיקר הדין אך נהגו להחמיר.

ענינים שונים

• אם הציבור מתפלל לאחר זמן קריאת שמע, ואף אם ספק שמא לא יספיקו לקוראה בזמנה, חובה לקרוא קריאת שמע ביחידות לפני התפילה.

• בתי המרחץ הקדומים, היו מורכבים משלושה חדרים, שדיניהם שונים זה מזה. בחדר חיצוני, שבו מסיימים את הלבישה וכל הנמצאים בו לבושים - מותר לומר דברים שבקדושה, וכן להניח תפילין.